БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 10 (8232) | 1957 оной январиин 12, суббото | Сэн 20 мүнгэн

Һуралсалай жэлэй шиидхэхы үе эхилбэ

Манай орондо арадай гэгээрэлые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ Коммунистическэ партиин XX съезд анхаралаа ехээр хандуулжа, энэ талаар тон ехэ, харюусалгатай зорилгонуудые табиһан байна. Зургаадахи табанжэлдэ бүхы городуудаар, хүдэлмэришэнэй тосхонуудаар, хүдөө нютагуудаар бүгэдэнийтын арбан жэлэй һуралсал бэелүүлэгдэхэ зэргэтэй. Иимэ болохолоороо манай оронoй ургажа ябаһан залуу үетэн бүгэдөөрөө юрэнхы һуралсалай дунда һургуули гү, али дунда шатын тусхай һургуули дүүргэжэ, эрдэм бэлигтэй болоод, арадай ажахын болон культурын олон тоото һалбарида хүдэлхэ дүүрэн арга боломжотой болоно.

XX съездын шиидхэбэри бодото дээрээ бэелүүлэгдэн, манайшье республикада һуралсалай энэ жэлдэ хото, хүдөө нютагуудаар юрэнхы һуралсалай арбаад шахуу дунда һургуули, хүдөөгэй залуушуулай мүн тэды шэнээн дунда һургуули шэнээр нээгдэә. Иигэжэ, илангаяа ахалагша, 8—10-дахи классуудай һурагшадай тоо нилээд олошорбо. Энэ хадаа манай оронoй арадай гэгээрэлэй хүгжэлтын элитэ гэршэнь болоно.

Партиимнай XX съезд һургуулинуудай хүдэлмэридэхи дутуу дунданuудые тон зүбөөр элирүүлжэ үгэһэн юм. Һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин гол дутуунь юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа ажабайдалһаа, үйлэдбэриһөө ехээр таһаранги байгаа. Тиимэһээ һургуулинуудта политехническэ һуралсал үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, һургуулиин хүдэлмэриие промышленна болон хүдөө ажахын үйлэдбэритэй нягта холбоотойгоор ябуулха гэжэ манай парти заана.

Һуралсалай жэлэй түрүүшын хахад жэл юу харуулааб гэхэдэ, манай республикын олон һургуулинууд хүдэлмэреэ мүнөө сагай эрилтын ёһоор шэнэдхэн табиха талаар зарим тэды амжалта туйлажа, политехническэ һуралсал бодото дээрэнь бэелүүлжэ эхилээ. Һуралсалые ажабайдалтай, үйлэдбэритэй нягта холбоотойгоор ябуулхын тулада һургуулинууд өөһэдынгөө материальна базатай байха зэргэтэй. Энээниие хүсэд ойлгоһон газарта һуралсалай мастерскойтой, һуралсалай-туршалгын талмайнуудтай боложо шадаһан байна.

Һургуулиин хүдэлмэриие үйлэдбэритэй сэхэ холбон ябуулхада, һуралсалай бүхы предмедүүдые һурагшадта һайнаар заахада, тэдэнэй һурасань юрэнхы дээрээ дээшэлжэ, үзэһэн юумэеэ һурагшад бүхөөр хадуужа абана. Энээниие һуралсалай хахад жэлэй дүнгүүд элитээр гэршэлнэ. Улан-Удын 1-дэхи, 22-дохи, Байкало-Кударын аймагай Корсаковска дунда, Торинн аймагай Наринай долоон жэлэй ба бусад һургуулинуудай һурагшад номоо һайнаар, гүнзэгыгөөр ойлгоһон байха юм. Эдэ һургуулинууд һуралсалай мастерскойнууд болон һуралсалай-туршалгын талмайнуудта практическа хүдэлмэри һайнаар ябуулдаг, мүн һурагшадаа үйлэдбэритэй танилсуулхын тула экскурси олоор хэдэг байна.

Гэбэшье, һуралсалай түрүүшын хахад жэлэй дүнгүүдые харахада бүхы һургуулинуудта һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайнаар, хангалтатайгаар табигданхай гэжэ хэлэхээр бэшэ байна. Зэдын, Заиграйн, Прибайкальска ба бусад аймагуудай олохон һургуулинуудай хүдэлмэридэ дутуу дунда зүйлнүүд үшөөл дайралдана, һуралсалые политехнизацилха материальна база тэндэ үшөө хүсэд бэлдэгдээгүй байһаар. Эдэ һургуулинуудай олохон һурагшад хангалтагүй сэгнэлтэтэйгээр хоёрдохи четверть дүүргээ. Зарим һургуулинуудта программаар хараалагдаһан ажалай урогууд ёһо тэдыгээр үнгэргэгдэдэг гү, али оройдоошье болодоггүй ушар үзэгдэнэ.

Мүнөө һуралсалай жэлэй шиидхэхы үе—гурбадахи четверть эхилбэ. Үбэлэй амаралтын үедэ хүхюу сэнгэлигээр сагаа үнгэргэһэн һурагшад дахин партадаа һуужа, номоо үзэжэ оробо.

Һуралсалай программануудай горьтойхон хубинь энэ четвертьдэ үзэгдэхэ байна. Тиимэһээ энэ үе соо багшанарай харюусалгань бүри ехэ боложо, тэдэнэртэ шангахан эрилтэ табигдаха зэргэтэй.

Багшанар бүри эршэмтэйгээр ажаллажа, урогуудаа эрхим һайнаар үнгэргэхэ, класс соогоо жэшээтэ һайн журам сахиха, харуулан ойлгуулха һуралсалай хэрэгсэлнүүдые үргэнөөр хэрэглэхэ, программаар хараалагдаһан лабораторно болон практическа хүдэлмэри, экскурси хододоо эмхидхэхэ, урда үзэһэн юумэеэ дабтаха, һурагша бүхэнэйнгөө һайнаар һурахын түлөө оролдохо уялгатай.

Багшанар болон һургуулиин хүтэлбэрилэгшэд һуралсалай жэлэй үнгэрһэн үедэ дайралдаһан дутагдалнуудтаа шүүмжэлхы ёһоор хандажа, дутагдалнуудай элдэб шалтагаануудые элирүүлэн, саашадаа һуралсалай 3-дахи четвертьдэ урдынгаа алдууе зайсуулхын, һургуулиин хүдэлмэриие энэ үе соо эрид һайжаруулхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэхэ ёһотой.

Багша хадаа һуралсал эрхилхэ хэрэгтэ шиидхэхы үүргэтэй байдаг. Тиимэһээ бүхы багшанар үхибүүдые хүмүүжүүлхэ, һургаха хэрэгтэ хүсэ шадалаа, эрдэм ухаагаа сүм үгэхэ, өөһэдынгөө мэргэжэлые дээшэлүүлхэ зэргэтэй.

Мүнөө эхилһэн һуралсалай четвертьдэ һурагшадай дунда ябуулагдадаг хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ онсо анхарал табижа, тэрэниие эрид һайжаруулха шухала. Һургуулинуудтахи комсомольско, пионерскэ организацинуудай үүргые дээшэлүүлхэ, тэдэниие багшанарай коллективүүдэй ёһото туһалагшад болгохо хэрэгтэй.

Һуралсалай жэлэй шиидхэхы энэ үедэ олониитын зүгһөө, бүхы түрэлхидэй үмэнэһөө һургуулинуудта али болохо туһаламжа үзүүлэгдэхэ зэргэтэй.

Арадай гэгээрэлэй бүхы органууд багшанарта бодото туһаламжа үзүүлхэһээ гадна, тэдэнэрэй хүдэлмэридэ нарин хиналта хэжэ, һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие һайжаруулха ёһотой.

КПСС-эй Иволгын айкомдо, аймгүйсэдкомдо

Иволга

Гүрэндэ түсэбһөө гадуур 4280 центнер һү тушаажа, абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэһэнтэйнь дашарамдуулан, танай аймагай колхозникуудые, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые, партийна, советскэ, комсомольско хүдэлмэрилэгшэдые, бүхы ажалшадые партиин обком болон республикын Министрнүүдэй Совет амаршална. Һү, мяха болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые ехээр абадаг болохо тушаа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тулада аймагай колхозникууд болон бүхы ажалшад саашадаашье оролдосотойгоор ажаллаха бээз гэжэ найдажа байһан тухайгаа КПСС-эй обком, Министрнүүдэй Совет мэдүүлнэ.

КПСС-эй Бурят-Монголой ОБКОМ. **РЕСПУБЛИКЫН МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ.**

КПСС-эй обкомдо, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

1956 оной декабрь һарада һү ехээр һааһанай түлөө дамжуулгын Улаан туг барюулха тухай

Һү ехээр һаахын түлөө республикын колхозууд, МТС-үүд болон аймагуудай хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй декабрь һарын дүнгүүдые хаража үзөөд, КПСС-эй обкомой бюро болон республикын Министрнүүдэй Совет иигэжэ тогтообо.

Министрнүүдэй Соведэй болон КПСС-эй обкомой дамжуулгын Улаан тугуудые һү һаалгаар эрхим амжалта туйлаһан доро дурсагдагша аймагууд, МТС-үүд болон колхозуудта барюулха:

НЭГЭДЭХИ ЗОНООР

Тарбагатайн аймагта (КПСС-эй айкомой секретарь И. Д. Черняков, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ М. Р. Бурлаков). Декабрь һара соо һү һаалгаяа доошолуулһан Прибайкальска аймагһаа абаад, энэ һарада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 89 килограмм һү һаажа, нёдондоной декабрь һарынхида орходоо һү һаалгаяа 2,7 дахинаар дээшэлүүлһэн энэ аймагта туг барюулагдаа.

Декабрь һарада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 94 килограмм һү һаажа, нёдондонойхидо орходоо һү һаалгаяа 1,8 дахинаар дээшэлүүлһэн **Сэлэнгын аймагай** һайн хүдэлмэри тэмдэглэгдэбэ.

Декабрь һарада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 70 килограмм һү һаажа, нёдондонойхидо орходоо һү һаалгаяа 2,4 дахинаар дээшэлүүлһэн **Бичурын аймагай** һайн хүдэлмэри тэмдэглэгдэбэ.

Ехэ-Куналейн МТС-тэ (директорынь нүхэр Е. С. Юринский, главна зоотехнигынь П. С. Кулаковский, партиин Тарбагатайн айкомой МТС-эй зонодохи секретарь А. А. Горин). Декабрь һарада һү һаалгаяа доошолуулһан Тарбагатайн МТС-һээ абаад, энэ һара соо үнеэн бүриһөө 99 килограмм һү һаажа, нёдондонойхидо орходоо һү һаалгаяа 3,5 дахинаар ехэдхэһэн энэ МТС-тэ туг барюулагдаа.

Декабрь һарада үнеэн бүриһөө 83 килограмм һү һаажа, нёдондонойхидо орходоо һү һаалгаяа 2,2 дахинаар дээшэлүүлһэн **Бичурын МТС-эй,** энэ үедэ үнеэн бүриһөө 92 килограмм һү һаажа, нёдондонойхидо орходоо һү һаалгаяа 2 дахинаар ехэдхэһэн **Сэлэнгын МТС-эй,** энэ үедэ үнеэн бүриһөө 79 килограмм һү һаажа, нёдондонойхидо орходоо һү һаалгаяа 2 дахинһаа ехээр дээшэлүүлһэн **Гашейн МТС-эй,** энэ үе соо үнеэн бүриһөө 82 килограмм һү һаажа, һү һаалгаяа 2 дахинһаа үлүүүгээр ехэдхэһэн **Суулгын МТС**-эй һайн хүдэлмэри тэмдэглэгдээ.

Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхоздо (түрүүлэгшэнь Я. Е. Ерофеев, партийна организациинь секретарь К. Г. Ревенский, зоотехнигынь А. И. Рещикова). Декабрь һарада һү һаалгаяа доошолуулһан Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозһоо абаад, декабрь һара соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 136 килограмм һү һаажа, нёдондонойхидо орходоо һү һаалгаяа 2,7 дахинаар ехэдхэһэн энэ колхоздо туг барюулагдаа.

Декабрь һарада үнеэн бүриһөө 151 килограмм һү һаажа, нёдондонойхидо орходоо һү һаалгаяа 2,2 дахинаар ехэдхэһэн **Иволгын аймагай Маленковой** нэрэмжэтэ колхозой, декабрь һарада үнеэн бүриһөө 111 килограмм һү һаажа, нёдондонойхидо орходоо һү һаалгаяа эрид дээшэлүүлһэн **Тарбагатайн аймагай «Гигант»** колхозой, декабрь һарада үнеэн бүриһөө 134 килограмм һү һаажа, нёдондонойхидо орходоо һү һаалгаяа 3,7 дахинаар дээшэлүүлһэн **Тарбагатайн аймагай Калининай** нэрэмжэтэ колхозой, декабрь һарада үнеэн бүриһөө 110 килограмм һү һаажа, нёдондонойхидо орходоо һү һаалгаяа 2 дахинһаа үлүүгээр ехэдхэһэн **Сэлэнгын аймагай Карл Марксын** нэрэмжэтэ колхозой, декабрь һарада үнеэн бүриһөө 98 килограмм һаажа, нёдондонойхидо орходоо һү һаалгаяа 3,8 дахинаар ехэдхэһэн **Кударын аймагай Ворошиловай** нэрэмжэтэ колхозой һайн хүдэлмэри тэмдэглэгдэбэ.

ХОЁРДОХИ ЗОНООР

Курумканай аймагта (КПСС-эй айкомой секретарь Д.-Н. Т. Раднаев, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ Ж. Б. Гармаев). Декабрь һарада һү һаалгаар үрэ дүн багатай байһан Зэдын аймагһаа абаад, һү һаалгаяа нёдондоной декабрь һарынхида орходоо 2,4 дахинаар, үнеэн бүриһөө һү һаалгаяа 1,9 дахинаар дээшэлүүлһэн энэ аймагта туг барюулагдаба.

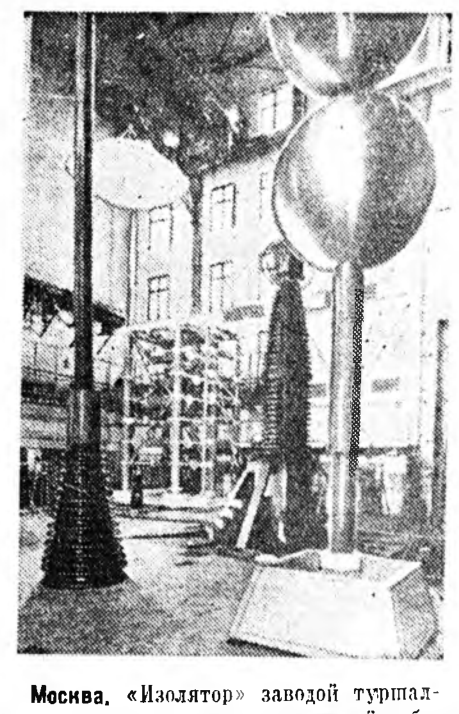
Декабрь һарада һү һаалгаяа 2 дахинһаа үлүүгээр дээшэлүүлһэн **Заиграйн аймагай колхозуудта** түрүүн абаһан тугынь үлөөгдөө.

Декабрь һарада үнеэн бүриһөө 77 килограмм һү һаажа, нёдондонойхидо орходоо һү һаалгаяа 2,3 дахинаар ехэдхэһэн **Цагаан-Усанай МТС**-тэ (директорынь В. М. Биртанов, партиин Зэдын айкомой МТС-эй зонодохи секретарь Х. Х. Хандуев, главна зоотехнигынь И. В. Харжеев) түрүүн абаһан тугынь үлөөгдөө.

1956 оной декабрь һарада 1955 онойхидо орходоо һү һаалгаяа 2,9 дахинаар дээшэлүүлһэн Курбын МТС-эй һайн хүдэлмэри тэмдэглэгдэбэ.

Хориин аймагай «Улаан Одон» колхоздо (түрүүлэгшэнь Д. Ц. Цыбикжапов, партийна организациин секретарь Г.-Д. Ц. Гончиков, зоотехнигынь Н. В. Белоусова). Декабрь һарада һү һаалгаяа доошолуулһан Зэдын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхозһоо абаад, энэ һара соо үнеэн бүриһөө 88 килограмм һү һаажа, нёдондонойхидо орходоо һү һаалгаяа 3,2 дахинаар дээшэлүүлһэн энэ колхоздо туг барюулагдаба.

Декабрь һарада үнеэн бүриһөө 86 килограмм һү һаажа, нёдондонойхидо орходоо һү һаалгаяа 3 дахинаар дээшэлүүлһэн **Зэдын аймагай Боргойн сомоной Сталинай** нэрэмжэтэ колхозой, 1956 оной декабрь һарада 1955 онойхидо орходоо һү һаалгаяа 3 дахинаар ехэдхэһэн **Курумканай аймагай Молотовой** нэрэмжэтэ колхозой һайн хүдэлмэри тэмдэглэгдээ.

Москва. «Изолятор» заводой туршалгын станци тус предприятиин үйлэдбэриин шухала участогуудай нэгэн юм. Заводой бүтээн гаргадаг бүхы томо хэмжээтэй изоляторнууд, мүн үндэр напряженитэй электродамжуулгануудай, баригдажа байһан гидроэлектростанцинуудай трансформаторнуудай изоляторнууд эндэ туршажа үзэгдэдэг, үндэр вольтно изоляторнуудай шанар тодорхойлхо шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэгдэдэг байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: туршалгын станциин юрэнхы түхэл харуулагдана.

ТАСС-эй фотохронико.

Советскэ Союзай, Хитадай Арадай Республикын Правительственна делегацинуудай хэлсээн

Советскэ Союзай, Хитадай Арадай Республикын Правительственна делегацинууд январиин 10-да Москвагай Кремльдэ хэлсээгээ саашадань үргэлжэлүүлээ.

Хитадай Арадай Республикын талаһаа КНР-эй Гүрэнэй Соведэй Премьер Чжоу Энь-лай, КНР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын орлогшо Ван Цзя-сян, КНР-һээ СССР-тэ байдаг Онсо, Бүрин эрхэтэ Посол Лю Сяо хэлсээндэ хабаадаа.

Советскэ Союзай талаһаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь Н. С. Хрущев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо А. И. Микоян, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Д. Т. Шепилов хэлсээндэ хабаадаа. СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо Н. Т. Федоренко, СССР-эй МИД-эй Коллегиин гэшүүн Л. Ф. Ильичев хэлсээнэй үедэ байлсаа.

Уласхоорондын мүнөөнэй байдал тушаа асуудалнуудаар, мүн Правительственна хоёр делегациин һонирхожо байһан бусад асуудалнуудаар һанамжануудтухайгаа хөөрэлдөөн мүнөөдэр үргэлжэлһэн байна. Хани халуун, үгэеэ хүсэдөөр ойлголсолгын оршон байдалда хэлсээн үнгэрөө.

Хитадай Арадай Республикын Правительственна делегациин Москвада бусажа ерэһэнэй һүүлээр, хэлсээн саашадаа үргэлжэлүүлэгдэхэ.

Механизаторнуудай амжалта

Трактор, машинануудаа һайн шанартайгаар, богонихон болзорто заһабарилжа, хабарайнгаа тарилгада эрхимээр бэлэдхэхын тула дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ Сэлэнгын МТС-эй механизаторнууд хабаадалсажа, нилээдгүй амжалта туйлаба. Тэдэнэр трактор заһабарилха кварталайнгаа түсэбые болзорһоонь 10 хоног урид дүүргэбэ. 15 тракторай орондо 23 трактор һайн шанартайгаар заһабарилба. Мүн борной, анзаһануудай заһабари дүүргэгдээ.

Урдань заһабарилгын олон жэжэ узелнууд эмхидхэгдэдэг байгаа һаа, мүнөө тэдэнь томодхогдоо. Энэ хэмжээ-ябуулгын тон зүб байһаниинь ажал дээрэ элирүүлэгдэбэ.

Олонхи трактористнууд, слесарьнууд, токарьнууд болон бусад хүдэлмэришэд оролдосотойгоор ажаллажа, үдэрэйнгөө даалгабариие үлүүлэн дүүргэнэ. Нүхэр Зверев двигатель заһабарилхадаа нормоёо 150—170 процент дүүргэнэ. Токарьнууд В. Фефелов, К. Мордовской, түмэршэ дархашуул Р. Чернояров, Д. Шапов гэгшэд мүн лэ һайнаар хүдэлнэ.

Ростовско областиин механизаторнуудай Хандалгатай, мүн Кабанскын аймагай механизаторнууд, колхозникууд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй социалистическэ уялгатай танилсаад байхадаа Сэлэнгын МТС-эй механизаторнууд тэдээниие халуунаар дэмжэжэ, трактор болон хүдөө ажахын машинануудаа болзорһоонь урид заһабарилха, заһабариин шанарые һайжаруулха, тэрэнэй өөрынь үные химдаруулха гэжэ шиидээд, эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

Л. Алексеев.

КНР-эй Правительственна делегациин Москвада ерээд байһан тушаа

Хитадай Арадай Республикын Гүрэнэй Соведэй Премьер Чжоу Энь-лай, Премьерэй орлогшо Хэ Лун ба КНР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо Ван Цзя-сян гэгшэд январиин 9-дэ Москвагай университедтэ ороо. Агуухэ хитад арадай түлөөлэгшэдые залуушуул хани халуунаар угтаба.

МГУ-гэй ректорэй кабинет соо хани ёһоной хөөрэлдөөн болобо. Премьер Чжоу Энь-лай университедэй ажабайдалые ехээр һонирхоо, университет ямар лабораторинуудтайб, хитад студентнүүд ба аспирантнууд ямар һуранаб гэжэ асуугаа. Мүнөө МГУ-дэ КНР-һээ ерэһэн 500 гаран хүбүүд, басагад, 120 хитад аспирантнууд һурана гэжэ академик Петровский хэлэбэ. Тэдэнэр ехэ һайн һурана гэжэ ректор мэдүүлээ. Мүн Арадай демократиин оронуудһаа, Инди, Франци, Итали ба бусад гүрэнүүдһээ ерэһэн һурагшад МГУ-дэ һурадаг юм гэжэ академик Петровский хөөрэбэ.

Хөөрэлдөөнэй һүүлээр, айлшад аудиторинуудые, уншалгын зал, хитад студентнэрэй байдаг комнатонуудые хараа.

Баярай заседани болохо актова зал руу КНР-эй правительственна делегациин гэшүүдэй ороходо студентнэр нэрьемэ альга ташалгаар тэдэниие угтаа. Уласхоорондын эрхын талаар Чжоу Энь-лайн элитэ ехэ габьяатай байһанайнь түлөө, Чжоу Энь-лайе юридическэ наукануудай хүндэтэ доктор болгон, МГУ-гэй эрдэмтэдэй Совет һүүлшынгээ заседани дээрэ нэгэн дуугаар һунгаа гэжэ академик Г. Петровский мэдүүлбэ. Эрдэмтын нэрэзэргэ олгоһон тухай дипломые нүхэр Чжоу Энь-лайда академик Петровский барюулаа. Премьерэй хүндэлэлдэ, советско-хитад хани барисаанай хүндэлэлдэ зорюулагдаһан юрөөлнүүд зал сооһоо дуулдаба.

Москвагай университедэй юридическэ наукануудай хүндэтэ докторой нэрэзэргэдэ хүртэһэнэйнь түлөө нүхэр Чжоу Энь-лайе МГУ-гэй юридическэ факультедэй декан профессор Д. С. Корев үнэн зүрхэнһөө амаршалаа.

Москвагай университедэй олон мянган студентнэрэй зүгһөө аспирант А. Зеленин КНР-һээ ерэһэн айлшадые амаршалһан байна. Географическа факультедэй дүрбэдэхи курсда һурадаг хитад студент Ху Цзун-пэй Премьертэ хандан, сэдьхэл доһолгомо халуун үгэ хэлэбэ.

Нүхэр Чжоу Энь-лай нэрьемэ альга ташалга доро харюугай үгэ хэлээ.

КНР-эй Гүрэнэй Соведэй Премьерэй хэлэһэнэй һүүлээр, Хитадай Арадай Республикын гэшүүдтэй сугларагшад хөөрэлдэжэ, ахадүү хитад арадта эрхим һайн хүсэлэнгүүдые дамжуулхыень, социализм тээшэ дабшахадаа саашадаа амжалта туйлахыень хүсэбэ.

* * *

Хитадай Арадай Республикын Гүрэнэй Соведэй Премьерэй орлогшо Маршал Хэ Лун советскэ агаарай сэрэгэй хүсэнүүдэй Москва шадар байдаг гарнизонуудай нэгэндэ январиин 10-най үглөөгүүр ошоо. СССР-һээ КНР-тэ байдаг Посол П. Ф. Юдин, СССР-эй МИД-эй Алас дурна зүгэй таһагые даагша И. Ф. Курдюков, СССР-эй МИД-эй Протокольно таһагые даагшын орлогшо К. А. Кочетков, тэрэшэлэн КНР-һээ СССР-тэ байдаг Посольствын Сэрэгэй атташе генерал-лейтенант Хань Чжэн-цзи, посольствын хүдэлмэрилэгшэд Хэ Лунтай суг ябалсаа.

Советскэ Союзай Маршал К. С. Москаленко, авиациин главна маршал П. Ф. Жигарев, Московско округой агаарай сэрэгэй хүсэнүүдые командалагша генерал-полковник С. У. Рубанов айлшадые угтаа. Маршал Хэ Лунай хүндэдэ зорюулагдан хүндэлэлэй харуул табигдаһан байгаа, мүн КНР-эй, СССР-эй Гүрэнэй гимннүүд гүйсэдхэгдөө.

Авиациин главна маршал П. Ф. Жигарев советскэ агаарай сэрэгэй элдэб янзын техникые айлшадта харуулаа. Реактивна истребительнүүд болон бомбардировщигуудай ниидэлгэнүүд болоо.

Айлшадай хүндэлэлдэ үглөөнэй сайлалга болоо. Тэрэнэй үедэ Хэ Лун, К. С. Москаленко, П. Ф. Жигарев, П. Ф. Юдин үгэ хэлээ.

Үдын хойто тээ маршал Хэ Лун К. Е. Ворошиловай нэрэмжэтэ Сэрэгэй Дээдэ Академидэ ошоо. Советскэ Союзай маршалнууд И. С. Конев, И. Х. Баграмян, армиин генерал Г. К. Маландин, СССР-эй Оборонын министерствын гадаадын харилсаануудай таһагай начальник генерал-майор С. В. Соколов Хэ Лунтай суг ябалсаа. КНР-һээ СССР-тэ байдаг посол Лю Сяо, Посольствын сэрэгэй атташе генерал лейтенант Хан Чжэнь-Цзи Хэ Лунтай хамта Академидэ ошолсоһон байна. Эндэ һуралсалай ямараар табигдаһантай танилсахадаа, маршал Хэ Лун группануудай нэгэнэй заняти дээрэ байжа хараа. Һурагшадтайнь хөөрэлдэхэдөө, сэрэгэй наука шудалалгада амжалта туйлахыень Хэ Лун тэдэндэ хүсөө.

Сэрэгэй Дээдэ Академиин тэмдэг, тэрэнэй научна зохёолнууд айлшадта дурасхаал болгон бэлэглэгдээ.

(ТАСС).

КПСС-эй ЦК-гэй ДЕКАБРЬСКА ПЛЕНУМЭЙ ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ БЭЕЛҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ БУХЫ ХҮСЭЕЭ ЭЛСҮҮЛЭЕ

(Партийна эдэбхитэдэй областной суглаан)

Һаяхан Улан-Удэдэ партийна эдэбхитэдэй областной суглаан боложо, партиин Центральна Комитедэй декабрьска Пленумэй дүнгүүд болон областной партийна организациин зорилгонууд тухай КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр **А. У. Хахаловай** элидхэл дуулаад, тэрэниие зүбшэн хэлсээ.

Партиин Центральна Комитедэй декабрьска Пленумэй шиидхэбэринүүд манай партиин болон арадай ажабайдалда тон ехэ удхашанартай юм. Тэрэ хадаа коммунистическэ партиин XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ шухала үүргэ дүүргэхэ, социалистическэ экономикын бухы һалбаринуудай шэнэ хүсэтэ дэбжэлтэ, советскэ арадай ажабайдалай хэмжээе дээшэлүүлгэ хангаха байха гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

КПСС-эй ЦК-гэй декабрьска Пленумэй хүдэлмэри тухай партийна эдэбхитэдэй суглаанда тодорхойгоор элидхэжэ үгэһэнэйнгөө һүүлээр, нүхэр Хахалов республикын промышленностиин болон хүдөө ажахын мүнөөнэй байдалые шэнжэлэн харуулаад, партиин Центральна Комитедэй Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар областной партийна организациин дүүргэхэ зорилгонууд тухай тогтон хэлэбэ.

КПСС-эй XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэхэ зуураа, республикымнай ажалшад үнгэрһэн жэлдэ промышленность болон хүдөө ажахыгаа хүгжөөхэ талаар яһала бараг амжалтануудые туйлаа гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

Уридшалан абтаһан мэдээнэй ёһоор республикын промышленность валовой продукци гаргалгаар жэлэйнгээ түсэб дүүргээ. Промышленностиин гол һалбаринууд 1955 онойхидо орходоо нилээд ехэ продукци гаргаа. Шулуу нүүрһэн, электроэнерги ехээр абтаа. «Забайкаллес» комбинат жэлэйнгээ түсэб болзорһоо урид дүүргээ. Галуута-Нуурай нүүрһэнэй шахтанууд, «Механлит» завод, «Темлюйцемстрой» трест болон бусад олон предприятинууд гүрэнэй түсэб дүүргээ.

КПСС-эй ЦК-гэй декабрьска Пленумэй табиһан эрилтэнүүдтэй тааралдуулан республикынгаа промышленна предприятинуудай хүдэлмэриие сэгнэхэ зуураа, тэдэнэй хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд бии гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ. Хэрбээ предприятинууд нэгэ жэгдээр хүдэлжэ, доторойнгоо арга боломжонуудые болон резервнүүдые хүсэдөөр хэрэглэжэ шадабал, бүри һайнаар хүдэлжэ, нилээд ехэ продукци үгэхэ аргатай байгаа. Республикын промышленность жэлэй туршада жэгдэ бэшээр хүдэлөө. Жэшээлхэдэ, үнгэрһэн жэлдэ Зэдын вольфрамово-молибденовэ комбинат ажалаа муугаар эмхидхэһэн, шэнэ техникэ, наука болон түрүү дүршэлэй туйлалтануудые мууса нэбтэрүүлһэн дээрэһээ жэгдэ бэшээр хүдэлөө.

Үнгэрһэн жэлдэ Улан-Удын мяха-консервын комбинат мүн лэ жэгдэ бэшээр хүдэлһэн байна. Темлюйскэ цементын завод, спиртын завод, Байкалгосрыбтрест. Бичурын сахарай завод, весоремзавод, нютагай болон кооперативна промышленностиин хэдэн олон предприятинууд гээгдэгшэдэй тоодо ороно.

Гээгдэһэн эдэ предприятинууд нёдондо жэлэй 11 һара соо арадай ажахыда 36 миллион түхэригэй продукци дутуу үгөө. Эдэ предприятинуудай ходол гээгдэжэ ябадаг байдалтай саашадаа эбсэжэ болохогүй. Эдэ предприятинуудай гээгдэһэн шалтагаание тодоруулжа, тэдэниие гээгдэлһээнь гаргаха тушаа предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, КПСС-эй райкомууд эрид шанга хэмжээ абаха зэргэтэй.

Үйлэдбэриингөө даалгабариие дүүргэдэгшье предприятинуудта продукци үшөө ехээр үгэдэг болохо арга боломжонууд бии гээшэ.

«Забайкаллес» комбинадай 1956 онойнгоо түсэб болзорһоонь түрүүн дүүргэбэшье һаань, тус комбинадай Черемуховска, Курбын, Итанцын леспромхозууд өөһэдынгөө даалгабаринуудые дүүргээгүй. Тиихэдэ комбинат бухы дээрээ түсэбһөө гадуур 120 мянган кубометр модо зөөхэ гэһэн уялгаяа дүүргээгүй байшоо.

Ой модоной промышленностьда оньһожоруулгын ехээр дэлгэржэ байбашье, гэшүүһэ отолхо, модо ашаха хүдэлмэри гараар хэгдэнэ. Бии байһан техникэ хүсэд ашаглагданагүй. Үйлэдбэриин эмхидхэлые һайнаар бодомжолжо түсэблөөгүй дээрэһээ, зарим леспромхозуудта хүдэлмэришэдэй болон механизмуудай миин байха ушар үзэгдэнэ.

Ажахын болон профсоюзна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта партиин райкомууд болон горкомууд предприяти бүхэнэй арга боломжые гүнзэгыгөөр шудалжа үзөөд, промышленностьда бии байһан резервнүүдые хүсэдөөр хэрэглэхэ тушаа хэмжээнүүдые абаха зорилготой. Тиихын тулада ажалшадай эдэбхи хэшээл дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриин эмхидхэлые һайжаруулха, наука болон техникын, түрүү дүршэлэй туйлалтануудые зоримгойгоор нэбтэрүүлхэ, мүнгэ зөөри болон материалые гамтайгаар гаргашалха, ажахые хүтэлбэрилгэдэ бии байһан дутагдалнуудые шангаар шүүмжэлхэ, гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын түлөө хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэй. Ажахыгаа шадамараар эрхилдэг болохо гэһэн эрилтэ партиин промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ табина.

Ажахые хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ бии байһан дутагдалнуудые шууд зайсуулха, материальна ресурснуудаа, мүнгэ зөөрөө сасан тарааха ябадал гаргахагүй, мүн гэр байрын барилгада мүнгэ зөөри нэмэжэ үгэхэ арга боломжонуудые бэдэрэн олохо гэжэ КПСС-эй ЦК-гэй декабрьска Пленум зааһан байна. Энээнтэй дашарамдуулан барилгын организацинуудай үмэнэ ехэ ба харюусалгатай зорилгонууд табигдана гэжэ нүхэр Хахалов саашадаа хэлэбэ.

1956 ондо республикын барилгын организацинууд хүдэлмэреэ зарим тэды һайжаруулаа. Барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин жэлэй түсэб дүүргэгдээ. «Темлюйцемстрой» трест сельэлектрострой, «Забайкаллестранс», «Бурмонголстрой», Галуута-Нуурай стройуправлени, мяханай комбинадай барилга-хабсаралгын управлени жэлэйнгээ түсэб дүүргэһэн байна.

Гэбэшье, республика дотор барилга муугаар хэгдэһээр. Барилгын 16 организацинуудһаа барилга-хабсаралгын хүдэлмэреэр миин 7-ниинь түсэбөө дүүргээ. «Джидастрой» трест, нютагай промышленностиин министерствын ба Байкалгосрыбтрестын барилга-хабсаралгын управлени муугаар хүдэлөө. Бодхоогдожо байһан барилгануудые материально-техническэ талаарнь муугаар хангаһан, хүдэлмэреэ муугаар эмхидхэһэн дээрэһээ барилгын эдэ организацинууд муугаар хүдэлһэн байна.

Барилгын предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд олон гэр байрануудые бариха гэжэ эхилээд, тэрэнээ дүүргэнгүйгөөр мүнгэ зөөреэ сасажа тараана. Тиигэжэ барилга удааруулагдана. Саашадань барилгын организацинуудай хүдэлмэридэхи гол дутагдалнуудта тогтожо хэлээд, барилгын материалнуудые хэдэг предприятинуудай хүдэлмэриие республикын Министрнүүдэй Совет хаража үзөөд, хирпиисэ болон барилгын бусад материалнуудые ехээр хэдэг болохо талаар шухала хэмжээ абаха зэргэтэй гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

Манай орон дотор байрын гэрнүүдые барилга хадаа тон шухала хэрэг болоод байна. Эгээл тиимэһээ энээндэ КПСС-эй ЦК-гэй декабрьска Пленум онсо анхарал хандуулһан байна. Партиин обком, райкомууд болон горкомууд, советскэ органууд, профсоюзна болон ажахын хүтэлбэрилэгшэд бии байһан бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэжэ, городуудта, илангаяа Улан-Удэдэ, аймагай центрнүүдтэ, хүдэлмэришэдэй тосхонуудта, колхоз, совхозуудта болон МТС-үүдтэ гэр байрануудые олоор бариха асуудалые түргэн шиидхэхэ зорилготой.

Госпланай, Госэкономкомиссиин болон министерствонүүдэй хүдэлмэриие КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленум шангаар шүүмжэлээ гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ. Эдэ эмхи зурганууд союзна болон автономно республикануудтай, хизаар болон областьнуудтай барисаа муутай, үйлэдбэриин зарим һалбаринуудые һулаар шэнжэлдэг байгаа гэжэ Пленум тэмдэглээ. Энээнтэй дашарамдуулан нютагуудтахи түсэблэлгын органуудта шанга эрилтэ табигдаха байна.

Манай Госпланай, министерство болон управленинүүдэй хүдэлмэридэ алдуу дутуунууд ехэ байдаг. Госпланай хүдэлмэридэхи гол дутагдал юун болоноб гэхэдэ, гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтые тэрэ шалгадаггүй, нютагай түүхэй эдүүдые ашаглаха асуудалые мууса шудалдаг байгаа. Мүн нютагай промышленностиин, эдеэ хоолой товарнуудай промышленностиин министерствонүүд болон Бурмонпромсовет нютагай түүхэй эдэй ресурснуудые хангалтагүйгөөр ашаглаһаар.

Нютагай болон кооперативна промышленностиин олон предприятинууд нёдондо түүхэй эдээр дутадаг байһан дээрэһээ жэгдэ бэшээр хүдэлдэг байгаа. Һооһоор хангагдаагүй дээрэһээ Улан-Удын сабхиваленкын фабрика жэлэйнгээ түсэб миин 83 процент дүүргээ. Мүн иимэ шалтагаанһаа боложо, Кяхтын гуталай фабрика түсэбөө дүүргээгүй. Эдэ предприятинуудай түүхэй эдээр дуталдажа байһыень республикын Госплан мэдэжэ байгаад, РСФСР-эй нютагай промышленностиин министерствотэй хамта энэ асуудалые саг соонь шиидхэжэ шадаагүй.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй эрилтэнүүдэй ёһоор түсэблэлгые үндэһөөрнь һайжаруулха, түсэблэдэг органуудай үүргые дээшэлүүлхэ хэрэгтэй. Хүдэлмэреэ шэнэдхэн һайжаруулхадань, республикынгаа ажахые зүбөөр түсэблэхэдэнь, хүдэлмэрилэгшэдэйнь харюусалгые дээшэлүүлхэдэнь Госпланда КПСС-эй обком болон республикын Министрнүүдэй Совет туһалха зэргэтэй.

Партиин Улан-Удын горком болон городской райкомууд промышленна предприятинуудые хүтэлбэрилхэдөө олон дутуу дундануудые гаргана гэжэ элидхэлшэ заагаад, предприяти болон ажахын органуудай партийна хүтэлбэрилгые һайжаруулха шухала байһан тухай элидхэлшэ тогтожо хэлэбэ.

Удаань элидхэлшэ хүдөө ажахые хүгжөөхэ асуудалнуудта тогтожо хэлэбэ. Республикынгаа хүдөө ажахын жэлэй дүнгүүд тухай богонихоноор тогтожо хэлээд, нүхэр Хахалов хүдөө ажахын шиидхэгдээгүй зарим асуудалнуудта партийна эдэбхитэдэй суглаанда хабаадагшадай анхаралые хандуулба.

Хүдөө ажахые хүтэлбэрилгэдэхи эгээн ехэ дутагдалнуудай нэгэн юун болоноб гэхэдэ, колхозуудай һалбаринуудые хүгжөөхэ талаар зохёогдоһон хэмжээ-ябуулгануудай бэелүүлгые партийна организацинууд эмхидхэн хангажа шадаагүй байшоо. Партийна, советскэ органууд, колхоз болон МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд зохёогдоһон хэмжээ-ябуулгануудай дүүргэлтые үдэр бүхэндэ хинажа, эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулжа байгаагүй дээрэһээ, гүрэнэй болон партийна журамай һула байһан дээрэһээ колхозуудай зарим хэмжээ-ябуулганууд дүүргэгдээгүй үлэшөө.

Жэшээлхэдэ, мяха, һү абаха талаар табигдаһан хэмжээ-ябуулганууд дүүргэгдээгүй.

Ажахын үнгэрһэн жэлдэ Баргажанай, Түнхэнэй, Хэжэнгын, Мухаршэбэрэй, Ахын, Зэдын аймагуудта үнеэд хороһон байна. Эхэ малай һубайрһан, малай гарзалһан дээрэһээнь республикын колхозууд ехэхэн һү, мяха дутуу абаа. Илангаяа Курумканай, Баргажанай, Ахын, Ториин, Кударын аймагуудай колхозуудта олон мал үхөө. Эдэ дутагдалнуудые усадхахын тулада партиин айкомууд колхозуудта эмхидхэлэй хүдэлмэри һайнаар ябуулха, юрэнхы заабари үгөөд лэ хизаарлаха бэшэ, харин асуудалнуудые тодорхойгоор, түргэнөөр шиидхэхэ ёһотой.

Хонин ажахые үсхэбэрилхэ бухы арга боломжын байбашье, республикын олон колхозуудта хонидой тоо олошоруулха, үүлтэрыень һайжаруулха хүдэлмэри удааһаар. Түрүү арга нэбтэрүүлжэ, нарин нооһото хони үсхэбэрилхэ, үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэри хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэһээр.

Мяха абалгаар колхозууднай ехээр гээгдэжэ байна гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ. Хүдөө ажахын эдлүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ ойролдоо 9,6 центнер мяхан, тэрэ тоодо хахалагдадаг газарай 100 гектар бүридэ 2 центнер гахайн мяхан абтаһан байна. Малые бэлшээжэ ба шахажа таргалуулха хэрэгтэ колхозуудай ёһотой анхарал табяагүй дээрэһээ республикамнай мяха абаха түсэбөө дүүргээгүй. Гахай үсхэбэрилгэ муугаар табигданхай. Мүнөө үедэ мяха ехээр абалга хадаа малажалай эгээн шухала зорилгонуудай нэгэн болоод байна, тиимэһээ тэрээниие дары түргэн шиидхэхэ ёһотойбди.

Партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд хабарай тарилгада эмхитэйгээр бэлэдхэжэ, баян ургаса абахын түлөө мүнөөнһөө шангаар тэмсэхэ зорилготой. Саашадань элидхэлшэ колхозуудай экономико дэбжээлгэдэ МТС-үүдэй үүргэ дээшэлүүлхэ, колхозой үйлэдбэриие электрофикацилха ба оньһожоруулха шухала байна гэжэ хэлээ.

Партиин XX съездын болон КПСС-эй Центральна Комитедэй декабрьска Пленумэй шиидхэбэринүүдээр табигдаһан ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада арад зоной дунда ниитэ-политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэриие һайжаруулха, коммунистнуудай болон бүхы хүтэлбэрилхы кадрнуудай политическэ һуралсалые хододоо хүтэлбэрилжэ, хинажа байха хэрэгтэй.

Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые батадхаха, үйлэдбэриин хүсые шэнэ шатада дэбжээхэ талаар КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй табиһан зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада албан хойрог, оһол назагай ябадалнуудтай шангаар тэмсэхэ, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлгэ дэлгэрүүлхэ, ажалшадай эдэбхи үүсхэлые бухы хэмжээгээр хүгжөөхэ шухала гэжэ элидхэлшэ үгынгөө түгэсхэлдэ хэлэбэ. КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тулада республикын партийна организаци, бүхы коммунистнууд ажалшадай коммунистическэ ушар ёһо мэдэрэлгые хододоо дээшэлүүлжэ, советскэ хүнүүдые Эхэ орондоо, Коммунистическэ партидаа үнэн сэхэ байхаар хүмүүжүүлхэ ёһотой.

Промышленна предприятинуудые зүбөөр хүтэлбэрилхэ

—Манай районой олонхи предприятинуудай коллективүүд КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, үнгэрэгшэ 1956 ондо продукци үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ, — гэжэ КПСС-эй Железнодорожно райкомой секретарь нүхэр **Ножкин** хэлэбэ.—Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй эдэбхитэйгээр хабаадалсаһанай ашаар, жэл соо уралан нарижуулгын ба ухаалан зохёолгын 1500-һаа дээшэ дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Тэрэшэлэн үйлэдбэри дээрэ ажалай түрүү дүй дүршэл, шэнэ технологи хэрэглэхэ талаар зарим тэды амжалта туйлагдаһан байна.

Үнгэрэгшэ оной декабрь һарада болоһон. КПСС-эй ЦК-гэй Пленум баталан абаһан шиидхэбэри соогоо социалистическэ промышленностиие зүбөөр хүтэлбэрилгэдэ онсо анхарал хандуулһан байна. Энэ Пленумэй шиидхэбэриие бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тулада, нэн түрүүндэ предприятинуудай доторой арга боломжонуудые дүүрэнээр ашаглаха, продукци үйлэдбэрилхэ гүрэнэй түсэбые саг болзор соонь заатагүй дүүргэхэ шухала.

Манай районой предприятинуудай бодото байдалыень экономическа талаарнь хаража үзэхэдэ, ехэ дутагдалнууд бии. Ажалай эмхидхэлые һайжаруулхын, үйлэдбэридэ түрүү, шэнэ технологи үргэнөөр хэрэглэхын түлөө партийна организацинуудай һулаар тэмсэдэг дээрэһээнь олонхи предприятинуудта ажалай бүтээсэ бага байһаар.

Байрын гэрнүүдые барилга ажахын шухала асуудалнуудай нэгэн болонхой. Тус асуудалые шиидхэлгэдэ хэды бэрхэшээлэй тохёолдодогшье һаань, тэрэниие заатагүй бэелүүлжэ, хүдэлмэришэдые һайн гэр байраар хангаха ёһотойбди. Мүнөө предприятинуудай хүдэлмэришэдэй хүсөөр өөһэдтөө гэр бариха үүсхэл үргэнөөр дэмжэгдэжэ байна.

КПСС-эй Улан-Удын горкомой секретарь нүхэр **Продайвода** үгэ хэлэжэ, 1956 ондо городой түрүү предприятинуудта туйлагдаһан зарим тэды амжалта тэмдэглэхэ зуураа, үйлэдбэридэ байһан олон дутагдалнуудта тогтобо. Үнгэрһэн жэлдэ городой олон предприятинууд продукци үйлэдбэрилхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэнгүй байшоо.

Илангаяа барилгын организацинууд муугаар хүдэлмэрилнэ. Олонхи барилганууд хараалагдаһан саг болзор соогоо ашаглалгада оруулагданагүй. Гол шалтагаанинь юуб гэхэдэ, зарим промышленностиин главканууд барилгын түсэбүүдые баталхадаа, нютагай онсо илгаае, барилгашадай арга боломжые хараадаа абадаггүй байна. Тэрэшэлэн продукци үйлэдбэрилхэ түсэб зарим предприятида дэн багаар, нүгөө заримда хүшэ хүрэшэгүй ехээр үгтэнэ. Мяха-консервын комбинадай түсэб жэл соо хэдэн дахин һэлгэгдээ. Тогтоогдомол түсэбэй нэгэ доро үгтөөгүй дээрэһээнь комбинадай коллектив жэлэйнгээ даалгабариие арайхан гэжэ дүүргээ.

Городой жэжэхэн предприятинуудай олонхинь түсэбөө дүүргэнэгүй. Иимэ байдалай тохёолдоһондо нэн түрүүн республикын госплан нютагай промышленностиин министерство гэмтэй. Городой магазинуудта хамуур, үргэбшэ гэхэ мэтын ажаһуудалай элдэб хэрэгсэл байдаггүй. Тэдэниие бүтээхэ хэдышье аргатайбди. Жэжэхэн автобазануудые нэгэдүүлэн томодхохо саг үни ерээ. Партиин горком энэ хэрэгые шиидхэхэ тухай асуудал табиһаар үниинэй. Теэд республикын Министрнүүдэй Совет энээн тушаа тогтоол гарганагүй.

— КПСС-эй ЦК-гэй декабрьска Пленумэй шиидхэбэри манай коллективые ажалай шэнэ амжалтада зоригжуулба,—гэжэ ПВЗ-гэй вагон хабсаралгын цехын слесарь нүхэр **Лобасюк** хэлэбэ. — Бидэнэр тус Пленумэй шиидхэбэриие бэелүүлэн, нёдондо жэлдэ туйлаһан амжалтаяа саашадань арьбадхаха байнабди. 1955 ондо гаргаша ехэтэйгээр хүдэлмэрилһэн һаа, 1956 ондо 96 мянган түхэриг гүрэнэй мүнгэ арьбалаабди. Иимэ амжалта хайшан гээд туйлагдааб гэхэдэ, цехынгээ участогуудые ажахын тоосоондо оруулһан, үйлэдбэридөө шэнэ технологи хэрэглэһэн байнабди. Мүнөө хүдэлмэришэднай ажалай түрүү дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэхын түлөө шангаар тэмсэжэ байна.

Партийна эдэбхитэдэй энэ суглаан дээрэ хүдэлмэришэдтэ гэр байра барилга тухай хэлэхэ хүсэлэнтэйб. Өөһэдынгөө хүсөөр өөһэдтөө гэр бариха үүсхэл манайда үргэнөөр дэмжэгдээ. Теэд заводоймнай дирекци цехүүдэй коллективүүдтэ энэ хэрэгтэнь үшөөл багаар туһална. Тиихэдэ, «Аршан» гэжэ посёлогто заводой тон олон хүдэлмэришэд ажаһуудаг болонхой. Гэхэтэй хамта, ажалшадые уһаар хангаха, сад тарилгые үргэдхэхэ асуудал удаан саг соо шиидхэгдэнэгүй. Гадна, энэ посёлогто эхин һургуули бариха тон шухала болоо. Городой архитектурын хүдэлмэрилэгшэд, хүдэлмэришэдэй өөһэдтөө баридаг гэрэй проект зохёолгодо хайша хэрэгээр хандана. Тиимэһээнь хүдэлмэришэдэй посёлогто борооной уһанай урдаха һубаг болон бусад түхеэрэлгэнүүд хэгдэдэггүй байна.

«Забайкаллес» комбинадай начальник нүхэр **Афанасенко** зургаадахи табанжэлэй түсэбые республикынгаа модошодой амжалтатайгаар бэелүүлжэ байһан тухай тэмдэглэбэ. 1956 оной модо шэрэхэ түсэб үлүүлэн дүүргэгдэһэн байха юм. Комбинадай түрүү предприятинууд болохо Байгалай, Баргажанай, Баруун-Тарбагатайн, Шулуутайн леспромхозууд тус бүридөө хэдэн мянган кубометр модо оронойнгоо арадай ажахыда түсэбһөө гадуур үгөө.

— Туйлагдаһан эдэ зарим тэды амжалтаараа һанаагаа амарха ёһогүйбди,— гэжэ нүхэр Афанасенко саашань хэлэбэ.— Леспромхозуудай хүдэлмэридэ дутагдалнууд үшөөл олон. Мүнөө болотор бүхы леспромхозууднай саг үргэлжын хүдэлмэришэдтэй боложо шадаагүй. Энэ дутагдалаа 1958 он болотор гүйсэд усадхаха зэргэтэйбди. Түмэр замай дүрбэдэхи отделениин вагонуудые үгэдэггүй дээрэһээнь олон леспромхозууднай тон ехэ бэрхэшээлтэй тохёолдонхой. Тэдэнэй доодо складуудтань хэдэн зуу мянган кубометр модон, хюрөөдэгдэһэн шпала хэбтэжэ байна. Мүнөө хюрөөдэгдэһэн шпалануудые хэхэ газаргүй дээрэһээ Шулуутайн, Хандагатайн, Эриин леспромхозуудай шпала хюрөөдэдэг заводуудай хүдэлмэри һаатаха аюулда хүрэжэ байна. Энэ зохихогүй байдал болюулха тушаа хэмжээ абахые партиин обкомһоо гуйгдана.

Модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ түсэбые һара, квартал бүхэндэ дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, модошодой ажана байдалые һайжаруулхын түлөө тэмсэхэ байнабди. Мүнөө модоной, шпала хюрөөдэдэг заводуудта хабсаргагдамал стандартна гэрнүүдые бүтээжэ эхилбэ.

1956 ондо туйлаһан амжалтаа арьбадхахын тулада үйлэдбэри дээрээ ажалай түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ, социалистическэ мүрысөөндэ модошодые эдэбхитэйгээр хабаадуулхын түлөө эрид шууд тэмсэхэ ёһотойбди.

Түсэблэлгын органуудай хүдэлмэриие улам һайжаруулха

Партийна эдэбхитэдэй суглаанда үгэ хэлэһэн олон нүхэд арадай ажахын хүгжэлтые түсэблэлгэдэ, илангаяа жэлэй түсэбүүдые табихадаа зарим министерство болон зурганууудай алдуу, дутагдал гаргадаг байһые жэшээнүүд дээрэ элирүүлээд, арадай ажахын түсэблэлгые һайжаруулха талаар КПСС-эй ЦК-гэй декабрьска Пленумэй тогтоолые һайшаажа байһанаа мэдүүлбэ.

— Хүндэ промышленностиие булюу ехээр хүгжөөхэ, техническэ дэбжэлтэ эрид шууд бэелүүлхэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ талаар партиин XX съездын табиһан зорилгонуудай зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлдэ амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байһаниие КПСС-эй ЦК-гэй декабрьска Пленумэй тогтоол сооһоо харанабди. Энэ хадаа бухы коммунистнуудые, бухы советскэ хүнүүдые зоригжуулна гэжэ БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр **Цыремпилон** хэлээд, саашадань түсэблэлгын органуудай хүдэлмэридэхи дутагдалнуудта тогтобо. Баргажанай, Хэжэнгын, Яруунын болон бусад хэдэн олон аймагуудай гүйсэдкомуудай түсэблэлгын таһагуудые даагшанар ехээр һэлгэнэ. Аймагуудай түсэблэлгын таһагуудые даагшанараар бэлэдхэл һайнтай, промышленность болон хүдөө ажахын экономико һайса мэдэхэ хүнүүдые табиха, тэдэнэй үүргэ ба харюусалгые дээшэлүүлхэ шухала. Тиигэбэл аймагһаа, районһоо эхилжэ түсэблэлгэ һайжарха байна.

Саашадань нүхэр Цыремпилон ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ болохоёо байгаа һунгалтатай дашарамдуулан, арад зоной дунда ниитэ-политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулха, сельскэ болон сомоной, аймагай Соведүүдэй хүдэлмэриие һайжаруулха зорилгонуудта тогтон хэлэбэ.

Партиин Бичурын айкомой секретарь нүхэр **Большаков** ороохо тарянай ургаса, һү, нооһо ехээр абаха талаар аймагайнгаа ажалшадай 1956 ондо туйлаһан түрүүшын амжалтанууд тухай тогтон хэлээд, хүдөө ажахые болон нютагай промышленностиие хүтэлбэрилхэ талаар бии байһан дутагдалнуудта тогтожо хэлэбэ.

— Манай республикын хүдөө ажахын министерство МТС болон колхозуудые һулаар хүтэлбэрилнэ. Табанжэл соо мяха хоёр дахин ехээр абадаг болохо гэһэн даалгабариие дүүргэхэ тушаа оролдолго хэшээл гарганагүй. Гахай олоор үсхэбэрилжэ, мяха ехээр абадаг болохо зорилгые эмхидхэн бэелүүлхын орондо Хүдөө ажахын министерство гахайн тоо толгой тушаа мэдээ суглуулаад лэ һуудаг. Бичурада сахарай свёкло яажа ехээр ургуулжа абадаг болохо тушаа заабари зүбшөөл манда үгтэнэгүй. Ажахын эдэ шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ хүдөө ажахын министерство туһалха зэргэтэй.

Урзанда жэлэйхитэй сасуулхада ажахын үнгэрһэн жэлдэ һү, нооһо ехээр абаһаншье һаа, мяха абаха түсэбөө дүүргээгүйбди. Тэрэ мүртөө эдлүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ ажахын үнгэрһэн жэлдэ мяха урда жэлэйхиһээ багаар абаабди. Гахай үсхэбэрилэлгэ олошоруулха 1956 оной түсэб республикын колхозууд миин 35 процент дүүргээ. Ториин, Хэжэнгын, Прибайкальска, Баргажанай аймагууд урда жэлэйхиһээ гахайн мяха багаар абаа. Тиимэһээ мяха ехээр абадаг болохо гээшэ манай гол зорилгонуудай нэгэн болоно гэжэ КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр **Худяков** хэлэнэ.

Мяха ехээр абадаг болохын тулада гансахан зун, намар бэшэ, харин үбэл, хабарайшье сагта гүрэндэ үгтэхэ малай тусгаар гүүртэ бии болгожо, тэндэхи малые һара бүхэндэ шэгнэжэ, хүсэ шадалынь үбэлэй сагта дундаһаа доошо оруулхагүйн түлөө тэмсэхэ ёһотойбди. Эхэ гахай бүриһөө 15 поршоонхо абажа тулжүүлээд, жэл соо эхэ гахай бүриһөө нэгэ тонн мяха абахын түлөө гахайшан бүхэн оролдохо ёһотой. Гахай олоор үсхэбэрилхын хажуугаар адуу мори уһанай шубуу олоор үсхэбэрилжэ, мяха ехээр абадаг болохо тухай нүхэр Худяков хэлээ.

Аймагуудай түсэблэлгын таһагуудай хүдэлмэриие һайжаруулхатайгаа нэгэн доро, министерство болон мүн республикын элдэб зурганууудта арадай ажахын тус тус һалбаринуудай экономикые гүнзэгыгөөр шудалжа, научна талаараа үндэһэлэгдэһэн түсэбүүдые табидаг болохо тушаа БМАССР-эй Госпланай түрүүлэгшын орлогшо нүхэр **Шниппер** хэлээ.

Гахайн мяха ехээр абадаг болохын тула нэн түрүүн хартаабха ехээр ургуулжа абаха зэргэтэйбди. Теэд хартаабха ехээр тариха гэхэдэмнай тусхай машина, түхеэрэлгэнүүд дутана. Тиимэһээ манние хэрэгтэй техникээрнай дары хангаха шухала. Аяар холоһоо цемент болон барилгын бусад материалнуудые зөөхэгүйн тула цемент, извёстко, хирпиисэ гэхэ мэтые республика дотороо элбэгээр хэдэг болохо хэрэгтэй гэжэ «Эрдэм» совхозой директор нүхэр **Попов** хэлээ.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо нүхэр **Тараненко**, ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой обкомой секретарь нүхэр **Бутуханов**, Бурмонкоопсоюзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр **Танхаев**, Улан-Удын главна архитектор нүхэр **Шотин** ба бусад хамта дээрээ 14 хүн үгэ хэлээ. Үгэ хэлэгшэд бултадаа КПСС-эй ЦК-гэй декабрьска Пленумэй шиидхэбэринүүдые бүримһэн һайшаагаад, түсэбүүдээ зүбөөр табидаг болохо, республикынгаа ажахые хүтэлбэрилгэ һайжаруулха тушаа һанамжа, дурадхалнуудаа оруулаа.

Партиин Центральна Комитедэй декабрьска Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэмжээнүүдые хараалһан тогтоол партийна эдэбхитэдэй областной суглаан баталан абаа.

РЕСПУБЛИКЫН ТҮРҮҮҺААЛИШАДТА АЛДАР СОЛО!

НҮХЭД ҺААЛИШАД! Түрүүшүүлһээ жэшээ абажа, үнеэдээ рационоор эдеэлүүлжэ, нёдондонойхиһоо 2—2,5 дахин ехэ һү һаая

1956—1957 оной ажахын жэлэй түрүүшын гурба һара соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 250 литрһээ дээшэ һү һааһан түрүү колхозууд

Колхозууд	Аймагууд	Колхозой түрүүлэгшэнэр	Һаагдаһан һүнинь: Үнеэн бүриһөө	Һаагдаһан һүнинь: Эдлүүриин газарай 100 га бүридэ (центнерээр)	Эдлүүриин газарай 100 га бүридэ һааһан һүөөр эзэлһэн һуурин
Маленковой нэр.	Иволгын	Бурков С. П.	366	16,3	3
Молотовой нэр.	Сэлэнгын	Минаев Г. В.	344	17,37	1
«Коммунизм»	Мухаршэбэрэй	Ерофеев Я. Е	309	6,6	11
Хрущевой нэр.	Прибайкальска	Соколов Я. А.	304	17,2	2
Ждановай нэр.	Бичурын	Бадмаев С. Г.	301	4,0	13
Маленковой нэр.	Сэлэнгын	Цыдыпов С. Д.	296	3,75	14
Калининай нэр.	Тарбагатайн	Леонов Ф. М.	290	12,2	5
Булганинай нэр.	Иволгын	Круглов М. Д	286	10,9	7
Молотовой нэр.	Прибайкальска	Воронов В. П.	280	13,7	4
18 партсъездын нэр.	Сэлэнгын	Батышев И. П.	277	7,76	9
«Авангард»	Тарбагатайн	Дубинин Н. Д.	273	8,4	8
Ворошиловай нэр.	Кударын	Ильин А. П.	260	7,2	10
Кагановичын нэр.	Зэдын	Мурхонов Б. Л.	259	2,1	15
Сталинай нэр.	Прибайкальска	Агафонов П. К.	256	11,9	6
«Путь Ленина»	Мухаршэбэрэй	Иванов Г. И.	253	4,4	12

1956—1957 оной ажахын жэлэй түрүүшын гурба һарада харьяата колхозуудайнгаа үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 200 литрһээ дээшэ һү һааһан МТС-үүд

МТС-үүд	Директорнүүдынь	Һаагдаһан һүн: Үнеэн бүриһөө (литрээр)	Һаагдаһан һүн: Эдлүүриин газарай 100 га бүридэ (центнерээр)
Итанцын	Бурлаков Г. Ф.	251	13,4
Сүхын	Ибрагимов Э. В.	245	3,36
Сэлэнгын	Кузьмин А. Б.	225	5,37
Селендумын	Завершнев М. Т.	216	4,1
Иволгын	Ильков И. В.	215	7,4
Гашейн	Перевалов К. А.	209	3,9
Тарбагатайн	Тантлевский А. А.	208	5,8
Цагаан-Усанай	Биртанов В. М.	206	2,1
Е-Куналейн	Юринский Е. С.	200	6,8

Энэ үе соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 450 литрһээ дээшэ һү һааһан племенной фермын һаалишад

Хайдапова Д. Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	845
Дансарунова Д. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	752
Лубсанова Б. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	785
Жамбалова Ц. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	728
Ринчинова Д. Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	725
Бадмаева Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	708
Лумбунова Я. Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	697
Жалсанова П. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	656
Данзанова З. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	648
Санжиева Х. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	638
Найданова Б. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	634
Очиржапова Н. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз	627
Молонова Д. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	625
Цырендоржиева Д. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	625
Яндукова П. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	613
Эрдынеева Н. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	609
Табутарова Д. Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	608
Буянтуева Б. Х. Сэлэнгын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	570
Амоголонова Д. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз	568
Галданова Р. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	563
Омохтуева Ц. Б. Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхоз	528
Игнатьева Р. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз	527
Табутарова Д. Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	521
Дылыкова Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз	513
Дармаева М. Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз	499
Воронцова А. Сэлэнгын аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз	494
Гомбоева Д. Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз	492
Юмова Л. Н. Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхоз	489
Токтохоева Г. Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз	486
Очирова Г. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	484
Батуева Ц. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	476
Машеева Г. Сэлэнгын аймагай «Коммунизм» колхоз	468
Бадмаева В. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз	464
Арьяева Д. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз	457
Цоктоева В. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз	457
Базарова Ц. Сэлэнгын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	450

Энэ үе соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 350 литр һү һааһан һүнэй-товарна фермын һаалишад

Федорова М. М. Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхоз	580
Югова А. А. Зэдын аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз	538
Цынгунова Д. Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз	529
Батышева В. В. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	490
Валеева З. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	443
Максимова В. З. Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	441
Белозерова З. К. Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхоз	441
Астраханцева В. Е. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	438
Каленых М. А. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	436
Николаев А. Г. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	434
Левонтуева К. В. Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	426
Попова А. П. Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	426
Астраханцева Е. В. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	421
Леонова А. М. Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	421
Аюшеева В. Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз	419
Власова А. М. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз	415
Каленых В. А. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	414
Дьячкова А. И. Мухаршэбэрэй аймагай «Путь Ленина» колхоз	408
Емельянова А. И. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз	407
Мергинева Е. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	406
Перевалова Е. И. Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз	406
Рютина Т. И. Мухаршэбэрэй аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	404
Гымнинова Г. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	404
Бельская М. Ф. Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхоз	394
Хубитуева Д. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз	396
Мергинев М. А. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	394
Дармаева Д. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	393
Титова В. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	392
Челночкова Н. И. Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхоз	392
Ефимова А. Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	392
Загузина А. Л. Иволгын аймагай Булганинай нэрэмжэтэ колхоз	391
Курдюкова А. В. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	387
Васильева А. Г. Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхоз	386
Алексеева В. А. Мухаршэбэрэй аймагай «Гигант» колхоз	385
Вагина А. А. Кударын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	385
Гороховская А. Ш. Мухаршэбэрэй аймагай «Гигант» колхоз	384
Каленых Д. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	384
Федорова А. Ф. Тарбагатайн аймагай «Авангард» колхоз	380
Житихина З. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	378
Барышникова М. Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхоз	377
Чебунина У. Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	375
Перелыгина М. Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз	370
Гармаева Д. Бичурын аймагай «Коммунизм» колхоз	369
Вязмина В. И. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	368
Цыбиндоржиева Б. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	366
Филатова Е. А. Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	365
Юн-Тян В. Ф. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	364
Власевская И. В. Иволгын аймагай Булганинай нэрэмжэтэ колхоз	363
Доржиева Д. Бичурын аймагай «Коммунизм» колхоз	363
Шадоева Ц. Г. Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз	360
Гребенщикова К. Е. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	360
Цыдыпова Д. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	360
Очирова Р. Д. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	360
Итыгилова Д. Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз	359
Мункуева Б. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз	358
Каленых З. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	357
Виноградова Е. Н. Прибайкальска аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	356
Раднаева Б. Сэлэнгын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	355
Кушнарева Е. Ф. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	354
Черных Е. Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	352
Сластина К. А. Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхоз	351
Чумакова М. Б. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	351
Рютина Е. А. Тарбагатайн аймагай «Коммунизм» колхоз	351
Казанцева Е. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	350

2,5 дахин ехэ һү һаана

Кагановичын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель Зэдын аймаг соо томохон ажахынуудай нэгэн юм. Энэ колхозой эдлүүриин газар болон бэлшээринь бусад колхозуудайхида орходоо нилээд ехэ. Теэд һүүлэй үе болотор энэ артель үнеэдһээ тон бага һү һаадаг байгаа. Харин энэ жэлдэ эрид хубилалта хэгдэбэ. Малажалай түрүүшүүлэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай Хандалгые зүбшэн хэлсэхэдээ, артелиин һаалишад мүнөө жэлдэ үбэлэй һаранууд соо һү һаалгаяа 2—2,5 дахин ехэдхэхэ гэжэ шиидээ һэн.

Тиин эндэхи һаалишад хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ байна. Колхозой һаалишад үдэрһөө үдэртэ һү һаалгаяа дээшэлүүлнэ. Һаалишадай үүсхэлые артелиин правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Б. Л. Мурхонов) болон партийна организаци саг соонь дэмжэжэ, горьтой туһаламжа үзүүлэө. Тиигэжэ һү һаалгаар октябрь, ноябрь һарын дүнгөөр тус колхоз аймаг соогоо түрүү һуури эзэлжэ, КПСС-эй обкомой болон республикын Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг абаһан байна.

Ажахын жэлэй гурба һарын дүнгөөр колхоз үнеэн бүриһөө 259 литр, тэрэ тоодо декабрь һара соо—79,9 литр һү һааба. Энэнь нёдондо жэлэй энэ үетэй сасуулбал 2,5 дахин ехэ һү һааһан болоно. Харин ажахын үнгэрэгшэ жэлэй түрүүшын 3 һара соо колхоз үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 107,7 литр, декабрь һарада — 17,7 литр һү һааһан байна. Колхозой һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ 2-дохи комплексно бригадын 5-дахи гүүртын һаалишан Д. Чойдонова түрүүлжэ ябана. Энэ һаалишан ажахын жэлэй эхилһэнһээ хойшо үнеэн бүриһөө 342,8 литр, декабрь һарада—117,8 литр һү һааһан байна. Һаалишад Ц-Д. Ванданова, Д. Доржиева, Б.-Х. Цыремпилова, Н. Дамбаева, С. Чойнзонова гэгшэд энэ һаалишанһаа балайшье гээгдэнгүйгөөр ажаллана. Эдэ һаалишад гурба һара соо тус тустаа үнеэн бүриһөө 314—340 литр һү һаагаа.

— Хэлэһэн үгэдөө хүрэхэ хэрэгтэй. Үбэлэй үедэ һү һаалгаяа 2—2,5 дахин ехэ болгохо гэжэ уялгаяа үгэхэдөө, манай гүүртын һаалишад өөһэдынгөө арга боломжые һайнаар хаража үзэһэн байнабди. Һү ехээр һааха гэбэл үнеэдые һайнаар, зүбөөр эдеэлүүлхэ шухала. Үнеэдые уяанда байлгажа, силос, концентрат, үбһэ рационой ёһоор садатарнь эдюулбэл, үбэлэй үедэ ехэ һү һаажа болохо юм. Бидэнэр абаһан уялгаяа заабол дүүргэхэбди,— гэжэ түрүү һаалишан Д. Чойдонова хөөрэнэ.

Энэ колхозой һаалишадай ажалай амжалтанууд, нэн түрүүн, социалистическэ мүрысөө ёһотоор эмхидхэһэнһээ болоо. Колхозой партийна организациин секретарь Дамба Дарицыренов, комплексно бригадын бригадирнууд нүхэд Дабаев, Доржиев гэгшэд һаалишад, малшадайнгаа ажалые зүбөөр эмхидхэхын тулада ехэхэн оролдолго гаргадаг юм.

— Ажахын энэ жэлдэ манай артелиин һаалишад һү һаалгаар түрүү һууряа алдахагүйн тула шангаар тэмсэжэ байна,— гэжэ парторг нүхэр Дарицыренов мэдүүлнэ.

Б. Чагдуров.

Эрхим һаалишан

Яруунын мяха-һүнэй совхоздо Дари Шойбонова 25 жэлдэ хүдэлнэ, тэрэнэйнгээ 10 жэлыень һаалишанаар ажаллана. Урда жэлнүүдтэ үнеэн бүриһөө 500—550 литр һү һаадаг байһан юм. Үнеэдэйнгээ эдеэлүүлгэ, харууһалга һайжаруулһанай ашаар һү һаалгаяа дээшэлүүлжэ байна. Ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ даажа байһан 13 үнеэдэйнгээ тус бүриһөө 1300 литр һү һаагаа һэн.

Энэ жэлэй үбэлжэлгын түрүүшын үдэрнүүдһээ нүхэр Шойбонова бүри ехэ һү һаахын тула оролдоно. Зоотехническэ эрдэм ухаанай туйлалтануудые, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые ажалдаа зүбөөр хэрэглэжэ, шэнэ амжалта туйлана.

Ажахын жэлэй гурбан һарада үнеэн бүриһөө 400 гаран литр һү һаажа, Дари Шойбонова аймагай һаалишадай мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлбэ. Ажахын жэлэй дүүрэтэр даажа байһан үнеэн бүриһөө 1800 литр һү һааха уялга абанхай.

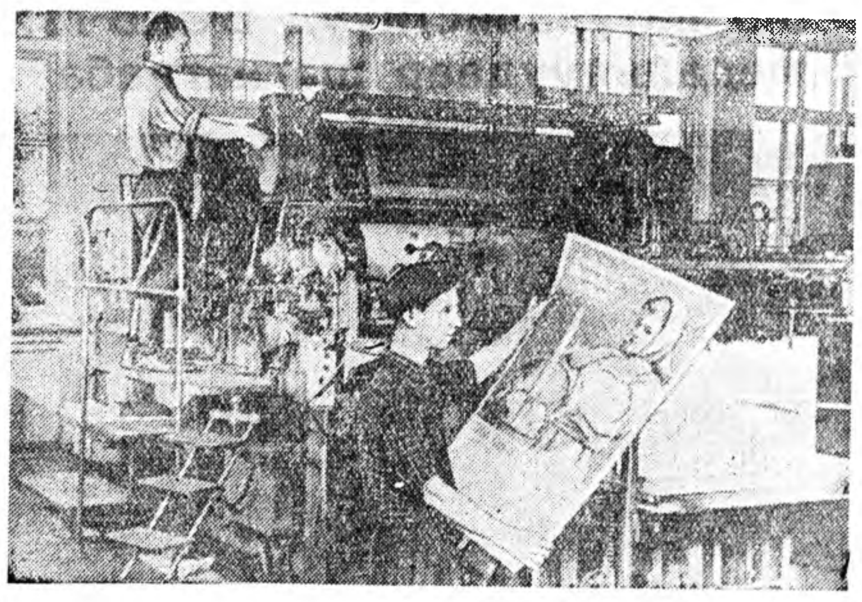
В. Васичкин.

★ Түрүү һаалишад ★

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Цыпилма Шадоева, Зэдын аймагай Кировай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Л. Г. Намсараева, Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхозой һаалишан Я. С. Омогтуева, Сэлэнгын аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан А. Н. Воронцова, Кударын аймагай «Путь Октября» колхозой һаалишан М. С. Афанасьева гэгшэд һууна.

Е. Ринчиновагай фото.

Калининда олон янзын үнгэтэйгөөр ном дэбтэр барладаг полиграфическа комбинат баригдажа байнхай. Энэ комбинадай промышленна, захиргаанай, ажаһуудалай байранууд бүхыдөө 25 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай. Энэ предприяти һүүлэй үеын шэнэ шэнэ техникээр хангагданхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комбинадай эрхим хэблэгшэдэй нэгэн С. П. Заболотский плакадай хэбые, олоор хэблэхынгээ урда тээ, шалган үзэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

ҮДЗРЭЙ ТЕМЭДЭ

Газетын витринэ

Харуулан ойлгуулха агитаци хадаа олониитын дунда ябуулагдадаг политическэ хүдэлмэриин нэгэ шухала хубинь болоно. Лозунг, плакадууд, газетын витринэ гэхэ мэтын харуулан ойлгуулха агитаци болбол парти, правительствын табиһан зорилгые олониитэдэ ойлгуулхада туһалдаг, зураглан харуулжа үгэдэг байна.

Газетын витринэ улад зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхада айхабтар ехэ үүргэтэй. Витринэдэ үлгөөтэй байһан газетэнүүдые хүн зон олоороо уншадагынь мэдээжэ. Гэбэшье, олон газарта газетын витринэ һандаршанхай гү, али үглөө бүри тэрээндэ газетэ шэнэлэгдэдэггүй ушар али олон үзэгдэнэ. Жэшээнь, Улан-Удын колхозно дэлгүүрэй дэргэдэхи витринэдэ газетэ хододоо шэнэлэгдэдэггүй. Мүн драмтеатрын хажуудахи витринэ иимэрхүү байна. Иимэ баримтанууд олон. Аймагуудай центрнүүдтэ витринэ биишье һаа, колхозууд, МТС-үүдэй центрнүүдтэ үгы. Яруунын, Закаменай болон бусад аймагуудта иимэ.

Улан-Удэ городто, аймагуудай центрнүүдтэ газетын витринэ байхадаашье, тэндэ имагтал ород хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн газетэнүүд байдаг. «Бурят-Монголой үнэн» газетын витринэ үсөөн газарта бии юм. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой Бургаастай, Түхэм гэжэ нютагуудта витринэнүүд түхеэрэгдэнхэй, Түхэмдэнь «Бурят-Монголой үнэн» газетэ хэгдэнхэй байдаг. Колхозой комплексно бригадануудай байдаг эдэ нютагууд хүн зон олонтой, томо тосхонууд юм. Тиимэһээ колхозой партийна организаци эдэ нютагуудта витринэ түхеэржэ ехэ зүб юумэ хээ гээшэ.

Тиихэдэ Яруунын, Кударын, Закаменай аймагуудта бурят газетын витринэ байхагүй. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, зарим колхозуудай, аймагай организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд газетнэ витринэ эмхидхэхэ хэрэгые тооногүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Яруунын, Кударын болон бусад зарим аймагуудай центрнүүдтэ, колхозуудта, фермэнүүдтэ бурят хэлэн дээрэ бэшэгдэһэн лозунг, плакадуудай үгы байһан ушар энээгээр лэ тайлбарилхаар байна.

Улан-Удэ городто «Бурят-Монголой үнэн» газетын нэгэл витринэ бии юм. Тэрэнь колхозой дэлгүүрэй дэргэдэ, Балтахиновай нэрэмжэтэ үйлсэдэ байна. Нюуса нөөсэгүй энэ витринэ одоол ёһын тэдыдэ байһан юумэн. Гаршагшьегүй, хуушаржа, үмхиржэ унаха болоһон, нэгэ хажуугайнь шэл тэһэрхэй байдаг. Бүхы город соо «Бурят-Монголой үнэн» газетын оройдоо ганса витринын байһанда горкомхозой рекламын бюро түбхын түрүүндэ зэмэтэй. Мүн партиин городской райком, тэрэнэй пропаганда ба агитациин таһаг энээндэ анхаралаа хандуулдаггүй байна.

Аймагуудай центрнүүдтэ, ехэ тосхон газарнуудта, городуудта газетын витринэ бии болгохо шухала. Илангаяа «Бурят-Монголой үнэн» газетын витринэнүүдые һэргээхэ, шэнээр хэхэ хэмжээ абахаар болоо. Хүдөө нютагуудта колхозууд болон МТС-үүдэй центрнүүдтэ витринэ хэхэһээ гадна комплексно бригадануудай центрнүүдтэ витринэ бии болгоо һаа зохистой гээшэ. Гадна, Улан-Удэ городто «Бурят-Монголой үнэн» газетын витринэ олон болгохо хэрэгтэй. Мүн бии байһан витринэнүүдэй газетэ саг үргэлжэ шэнэлэгдэхэ ёһотой. Городой Соведэй гүйсэдком, городой районой Соведэй гүйсэдком, партиин городской райком газетын витринэ эмхидхэхэ тухай һаналаа табилсаха уялгатай.

Манай культбазада

«Бахлайтын тужа» гэжэ бүлэг нарһан мододой дунда баригдажа, бэлэн болоһон арба нэгэн шэнэ гэрнүүдэй аржагар шифер оройе наранай туяа ялагануулна. Эндэ 1956 оной туршада эхин шатын һургуули, 40 һурагшадай байха интернат, багшын байха нэгэ гэр ба малшадай найман гэрнүүд баригдажа дүүргэгдээ. Мүн эбэртэ малай байра, 40 ба 100 тугалай байранууд баригдажа, ажахын шэнэ жэлһээ ашаглалгада оруулагдаа. Культбазаһаа урагшаа 300 га газарта малай шэмэтэ хоол таригдаһан юм. Эндэ манай фермын һаалишад 63 гектарта кукуруза тарижа, 520 тонно силос өөһэдөө дараһан юм. Һаамхай үнеэн бүридэ 15 кг хүрэтэр кукурузын силос үгэнэбди. 236 га газарта зелёнко таригдаа һэн.

Үдэшын 5 час болохотой адли электрын гэрэл носожо, малшадай гэрнүүдые, малай байрануудые яларуулан гэрэлтүүлдэг байна. Малайнгаа шэнэ баригдаһан байрада дүүжэн харгы тодхожо, малшадайнгаа ажалые хүнгэдхэхын тулада правлени ба партийна организаци ехэхэн анхаралаа хандуулжа байна. Гэбэшье, Хэжэнгын МТС-эй мэргэжэлтэд энэ хэрэгтэнь туһаламжа багаар үзүүлнэ, иимэ ушарһаа фермые гүйсэд механизацилха хэрэг удааруулагдана.

Зарим үдэшэ манай хүршэ гүүртынхид Улаан-Гангаһаа гү, али Бильчирэй гүүртэһээ мори шаргаар ерээд буужа байхыень харахат. Тэдэнэр Бахлайтын культбазада ерэжэ шатар, даам табиха гү, али банида орохоёо, баһа магазинһаа юумэ абахаяа ерэнэ гээшэ. Гадна, манай культбазада болохо лекци, элидхэл шагнахаяа ерэдэг юм. Энэ культбаза хадаа ойро шадархи 3 гүүртые хангадаг. Гадна Шанаа I, Шанаа II, Бильчирэй ба Улаан Гангын гүүртынхид сугларжа, һарадаа нэгэ дахин малшадай үдэр үнгэргэдэг юм. Тэндэ урда һарынгаа дүнгүүдые гаргадаг, социалистическэ мүрысөөндэ илагшадые тэмдэглэдэг, саашанхи зорилго тухайгаа хэлсэдэгбди.

Дайшалхы хуудаһан нэделидээ нэгэ дахин, «Малшан» гэжэ ханын газетэ һарадаа нэгэ удаа гаргадаг байнабди. Культбазымнай дэргэдэ 600 гаран номуудтай библиотекэ бии юм.

Хүдөө ажахы тухай номууд яһала олон. Теэд бурят-монгол хэлэн дээрэ уранһайханай номууд үсөөн. Доодо-Худанай хүдөөгэйшье библиотекэһээ бурят хэлэн дээрэ тон үсөөн номууд эльгээгдэнэ.

Манай культбаза һара бүхэндэ табигдаһан түсэбэй ёһоор хүдэлдэг байна. Түсэбөөрөө хараалагдаһан зүйлнүүд булта шахуу дүүргэгдэдэг.

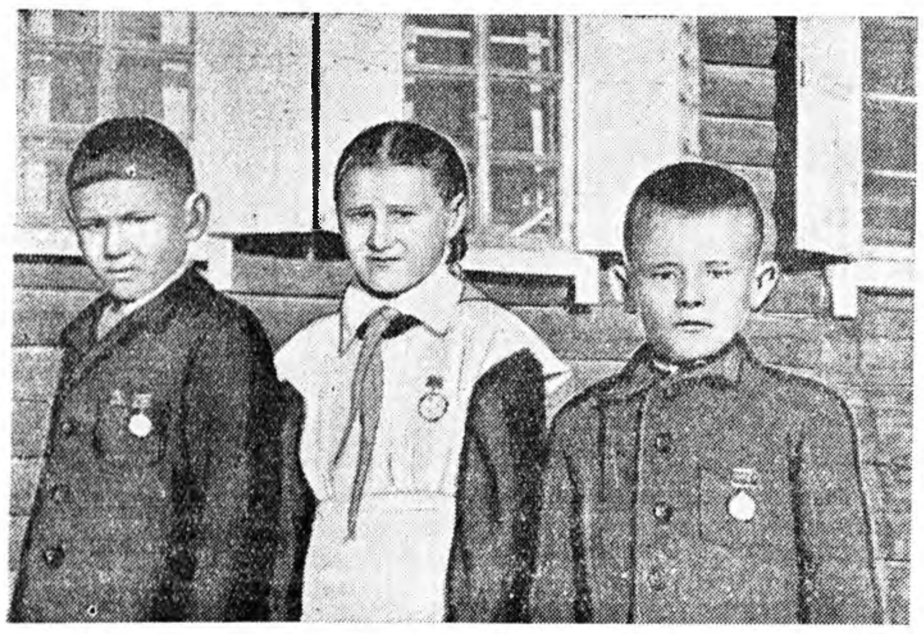
Аймагай культурын таһагай зүгһөө ба хүдөөгэйшье клубай зүгһөө концерт болон малшадта зорюулагдаһан вечер тон үсөөнөөр һүүлэй үедэ үнгэргэгдэдэг болошоо.

Доодо Худанай хүдөөгэй клубые даагша нүхэр Сапожников колхозуудай холын культбазада культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ анхаралаа хандуулнагүй.

Ш. Бадмаев,
культбазые даагша.

Хэжэнгын аймаг.

Эдир натуралистнууд ВСХВ-гэй медальнуудаар шагнагдаба

Гурбан жэлэй саада тээ Мухаршэбэрэй аймагай Хуушан Заганай эхин һургуулида эдир натуралистнуудай кружок эмхидхэгдэһэн байгаа. Өөрынгөө һургуули шадарай участок дээрэ ургамалнуудые тариха, манай республика соо үгы ургамалнуудые тарижа ургуулха гэжэ эдир натуралистнууд шиидэһэн юм.

Тиихын тула тэдэнэр ондоо городуудай, областьнуудай эдир натуралистнуудтай холбоо байгуулжа, элдэб ургамалнуудай үрэһэ хүрэнгые эльгээгыт гэжэ хандаһан байна. Иигэжэ тэдэнэр олон залаата «кубанка» гэжэ шэниисын, хлопогой үрэһэ абаа һэн. Эдэ культурануудые тарихын тула эртээнһээ газараа бэлэдхэһэн, үтэгжүүлһэн юм. Энээнэй ашаар хоёр жэлэй турша соо эдир натуралистнууд залаата культурануудай һайн ургаса хуряаба. Нэгэ гектар дээрэ абаад үзэбэл 20 гаран центнер ургаса олон залаата шэниисэһээ, 18 центнер—«кубанка» гэжэ шэниисэһээ хуряагдаба. Мүн намарай хара таряанай һайн ургаса абтаа.

Эдир натуралистнууд элдэб овощь тарижа ургуулна. Помидор, капуста, болгарска перец, сибирскэ тыквэ гэхэ мэтэ ургуулагдана. Мүн Хитадай һурагшадай эльгээһэн тыквын үрэһэн һайн ургаса үгөө.

Мүн эндэ элдэб жэмэстэ модо тарилгдаа. «Алахис» гэжэ яблони, хүйтэнһөө айдаггүй сибирскэ яблони, үхэр нюдэн, шасаргана, лимон, виноград, вишни һайн ургаса үгэнэ. Тиихэдэ зунай үедэ ургадаг элдэб янзын һайхан сэсэгүүд эндэ бии.

Тус һургуулиин һурагшад энэ участок дээрээ ажаллажа, ажалай дүй дүршэлтэй болоно. Залаата ба огородно культурануудай һайн ургаса ургуулһанайнгаа түлөө эдир натуралистнуудай кружок 1956 ондо Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсаха эрхэтэй болоһон юм. Мүн эдэбхитэй эдир натуралистнууд, 2—4-дэхи классай һурагшад Володя, Нина Симухинтан, Витя Бурков Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадагшад болгогдожо томилогдоһон байгаа.

Эдир натуралистнуудай кружок ба тэрэнэй эдэбхитэй гэшүүд Володя, Нина Симухинтан, Витя Бурков Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкын медальнуудаар шагнагдаһан байна. Һаяхан тэдэнэртэ «ВСХВ-дэ хабаадагшад» гэһэн медальнууд барюулагдаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ВСХВ-гэй медальнуудаар шагнагдаһан эдир натуралистнууд (зүүн гарһаа) Володя Симухин, Нина Симухина ба Витя Бурков гэгшэд байна.

И. Мункоевой фото-текст.

ЗЭДЫН АЙМАГТА

ҮРЭҺЭ ХҮРЭНГЭЕЭ СЭБЭРЛЭЖЭ БАЙНА

Молотовой нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ ороохо таряанай үндэр ургаса абахын тула мүнөөнһөө тэмсэжэ байна. Мүнөө колхозой тогууд дээрэ таряа сэбэрлэдэг «ОС-3». «В-300» маркын машинанууд ба зернопульт хүдэлмэрилнэ. Энэ хүдэлмэридэ Т. Зайцева, П. Якимова, М. Вершинина, М. Майборода гэгшэд ехэ һайнаар хүдэлмэрилжэ, даалгабаряа 140 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

МАЛШАДАЙ КУЛЬТБАЗА

Намаг гэжэ нютагта Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой малшадай культбаза бии юм. Энэ оршондохи малшад өөрынгөө культбазада ехэ дуратайгаар сугларжа, сүлөөтэй сагаа үнгэргэнэ. Тэндэнь электрын гэрэл, телефон, радио оруулагданхай, шатар, даам, домино гэхэ мэтэ хэрэгсэлнүүд бии.

Гэгээтын хүдөөгэй библиотекэ эндэ элдэб номуудые асарна. Мүн нүүдэл наймаан эмхидхэгдэнэ.

ДҮЙ ДҮРШЭЛТЭЙ ХОНИШОН

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Ринчин Содномович Цыренов 10 гаран жэл хонин ажал дээрэ хүдэлмэрилжэ, ехэ дүй дүршэлтэй болоо. Тэрээнэй даажа байһан отара ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ 100 толгой эхэ хонин бүриһөө 99 хурьгадые абажа, түлжүүлһэн ба хонин бүриһөө 2,5 килограмм нооһо хайшалһан байха юм.

Мүнөө тэрэнэй отарада 808 толгой хонид тоологдоно. Үбэлжэлгые отарынхид һайн бэлэдхэлтэйгээр угтаһанай ашаар, хонидоо тобир тарганаар ондо оруулжа байна. Тиин үбэлэй түл абахаар хүсэд бэлэн.

К. Доржиев.

Чехословакида марксистско-ленинскэ литература хэблэгдэнэ

ПРАГА, январиин 9. (ТАСС). Чехословакиин политическэ литература гаргадаг хэблэл В. И. Ленинэй зохёолнуудай 36 томынь энэ жэлдэ хэблэжэ дүүргэхэнь. Чехословакиин Коммунистическэ партиин түүхын институт тэдэниие хэблэлдэ бэлэдхээ юм. Маркс Энгельс хоёрой зохёолнууд 30 томоор хэблэгдэхээр бэлэдхэгдээд байна. Маркс, Энгельсын зохёолнуудай түрүүшын хоёр томынь энэ жэлдэ хэблэгдэжэ гараха юм.

Хитадай Коммунистическэ партиин Бүхэхитадай VIII съездын материалнуудай сборник

Политическэ литература гаргадаг гүрэнэй хэблэл «Хитадай Коммунистическэ партиин Бүхэхитадай VIII съездын материалнууд» гэһэн сборник хэблэлһээ гаргаа. Тус сборник 75 мянган хэһэг тиражтайгаар хэблэн гаргагдаа. (ТАСС).

Суэцкэ канал сэбэрлэгдэнэ

КАИР, январиин 9. (ТАСС). Египедтэ эсэргүү англо-франко-израильска добтолгоһоо боложо шэнгэһэн суднануудые гаргаха, мүн суднаар ябаха гэхэдэ һаалта боложо байһан бусад юумэнүүдые зайсуулха зорилгоор Суэцкэ канал дээрэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Нилээдгүй ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Тиигэжэ Суэцкэ каналай египетскэ захиргаан каналай хойто үзүүр шадар, Исмаили Порт-Саид хоёрой хоорондо хаагдашаһан 13 судные гаргаха аргатай болобо.

Үсэгэлдэр үдэшэ болотор эдэ суднануудай олонхинь Суэцкэ каналһаа гаргагдажа, далайда ороо. Суэцкэ каналай египетскэ захиргаан эдэ суднануудые гаргаһан байна.

Англиин премьер-министр Иден тушаалһаа гараба

ЛОНДОН, январиин 9. (ТАСС). Английска кабинедэй яаралтай заседани мүнөөдэр үдэшэлэн болобо. Һүүлээрнь Антони Иден Елизавета Королевэтэй уулзажа, премьер-министрын тушаалһаа намайе гаргыт гэһэн гуйлта королевэдэ барюулаа. Тиихэдэнь королева зүбшөөгөө.

А. Иден толилһон мэдүүлгэ соогоо хэлэхэдээ, бэеынгээ муудаһан дээрэһээ тушаалһаа гараа гээ.

Египедтэ эсэргүү англо-французска сэрэгэй добтолгын буруу һүрэһэн дээрэһээ, мүн Дүтын ба Дунда Зүүн зүгтэ британска империализмын һуларжа байһан нүлөөе нэрбэһэн «Эйзенхауэрэй доктрина» гэдэг түсэбые Холбоото Штадуудай тунхаглаһан дээрэһээ Иден тушаалһаа гараха баатай болоо юм гэжэ Лондоной политическэ ажаглагшад тоолоно.

Гадаадын эзэмдэгшэд Египедэй национальна баялигые дээрмэдэнэ

КАИР, январиин 9. (ТАСС). Израилиин болон Англиин эзэмдэгшэд Синайска хахад аралһаа Египедэй нефтиие дээрмэдэн, абаашажал байһаар гэжэ Египедэй газетэнүүд ехээр зэбүүрхэн бэшэнэ. Израилиин тугаар бэеэ далдалан, Англиин танкернууд Синайска хахад аралһаа нефть гаргажа, Адендахи Англиин нефть олзоборилдог заводуудта январиин нэгэнһээ эхилэн, абаашадаг болобо гэжэ «Аль-Ахрам» газетэ мэдээсэнэ.

Египедэй промышленностиие нефтеэр хангадаг гол газар болохо Судр гэжэ нютагһаа Израилиин засагаархид сэрэгээ гаргахаяа унжагайруулна.

Йемендэхи байдал

БОНН, январиин 9. (ТАСС). Йеменэй хэрэгүүдээр ФРГ-дэ байдаг этигэмжэтэ Эль-Байдани Баруун Германиин «Ди Вельт» гэжэ газетэдэ иимэ мэдүүлгэ хээ.

«Йеменэй хилэ дээрэхи байдал улам шангаржа байна. Хариб, Катаба болон Эль-бейда гэдэг Йеменэй городуудые Англиин самолёдууд улам олоороо бомбодоно».

Англиин эзэмдэгшэдые үлдэхэдэмнай туһаламжа үзүүлхынь тулада һайн дуратанаа эльгээхыень манай правительство бүхы оронуудта хандаха баатай болохонь гэжэ Йеменэй этигэмжэтэ мэдүүлээ.

Гүрэндэ эсэргүү үгэсэлгэдэ хабаадагшадай сүүд Дамаскада эхилбэ

ДАМАСК, январиин 9. (ТАСС). Сиридэ мүнөө байһан гүрэнэй байгуулалтые унагааха зорилгоор гүрэндэ эсэргүү үгэсэлгэдэ хабаадагшадай нэмэл сүүд Дамаскын университедэй актова зал соо үсэгэлдэр эхилээ.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XI сесс

Январиин 9-нэй үглөөнэй пленарна заседани

НЬЮ-ЙОРК, январиин 9. (ТАСС). Венгерскэ асуудал гэдэгые США-гэй делегациин баадхалгаар, Генеральна Ассамблей мүнөөдэр дахин зүбшэжэ эхилхэ баатай болобо. Мүнөө Венгридэ ажабайдал гуримшуулагданхай. Гэбэшье, Венгридэхи байдал тухай асуудал табижа, зүбшэн хэлсэгдэхэ ондоо шухала асуудалнуудһаа Ассамблейн анхаралые һамааруулхын тулада. США-гэй делегаци тус асуудалаар резолюциин проект дахяад оруулаа. Англиин, Франциин, Испаниин, Филиппинэй, Сальвадорой, Чилиин ба ондоо хэдэн ороной делегацинууд США-гэй проектые дэмжээ.

Энээнһээ урагша Венгриин дотоодын хэрэгтэ оролсохо гэһэн һэдэлгэнь ходо буруу һүрэдэг байһан дээрэһээнь, резолюциин шэнэ проектые зохёогшод элдэб мэхэ гохо гаргаа. Венгриһээ тэрьедэжэ гараһан политическэ болон уголовно гэмтэниие мүшхэхын тулада тусхай комитет байгуулагдаха ёһотой гэжэ резолюциин шэнэ проект соо дурадхагдана.

Дурадхаһан резолюциингаа проектые зүбтүүлхые оролдон, США-гэй, Ирландиин болон Таиландын түлөөлэгшэд үглөөнэй заседани дээрэ үгэ хэлээ.

Венгриин Арадай Республикые, Советскэ Союзые ба бүхы социалистическэ лагериие тэдэнэр ямаршье үндэһэгүйгөөр хардаба. Социалистическэ лагерьта эсэргүүгээр Холбоото Штадуудай эмхидхэһэн ехэ ябуулгада ООН-иие оруулхые али болохоор оролдоходоо, Венгридэхи байдалда ООН саг үргэлжэ анхаралаа хандуулжа байха ёһотой гэжэ США-гэй түлөөлэгшэ Лодж хэлээ.

Венгерскэ асуудал тушаа ямар зорилгоор шууяа татаһыень элирүүлһэн дэлгэрэнгы үгэ советскэ делегациие толгойлогшо В. В. Кузнецов хэлээ.

Венгри болон социалистичес[кэ] лагериин бусад оронуудта эсэргүүгээр США-гэй хэдэн хорото ябуу[л]га тухай В. В. Кузнецов дэлгэрэнгыгээр хэлэбэ. Мүн США-гэй зар[и]хүнүүд Венгриин дотоодын хэрэгүүдтэ оролсохо гэһэн һэдэлгэ гаргаж[а] Венгриин Арадай Республика[да] эсэргүү хархис этэгээдүүдые тух[ал]на.

ООН-эй гэшүүн оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ оролсохо зорилго[ор] тусхай комитет байгуулбал, Уст[ав]айнгаа 2-дохи, 7-дохи статьяну[у]дые Генеральна Ассамблей бүдү[үл]игээр хазагайруулха байна. Э[нэ] комитедэй бүхы ябуулгань яма[р]шье хуулита үндэһэгүй байха һ[эн].

Энээнтэй дашарамдуулан, ООН-эй Генеральна Ассамблейн секрет[а]риин оруулһан дурадхалай бү[]байһыень советскэ делегаци тэ[м]дэглэхые шухалада тоолоно. Янв[а]риин 5-да Генеральна Ассамблей[н] хэһэн элидхэл соогоо мүрдэлг[э] тусхай комитет байгуулха тух[ай] дурадхал Генеральна секрета[рь] оруулаа. Иимэ комитет байгуул[ха] гээшэ ООН-эй Уставые хазага[й]руулһан ябадал гээшэ гэжэ Кузн[е]цов хэлэбэ.

США-гэй оруулһан резолюци[ин] проектые баталан абаа һаа, ОО[Н] хүндэгүй болохо, мүн Венгри бол[он] социалистическэ бусад оронууд[та] эсэргүү хардалга, гүрдэлгэ хэж[э] уласхоорондын байдал һужэрөө[хэ] гэһэн хархис этэгээдүүдэй ябуул[га]да туһа нэмэри боложо үгэхэ ба[й]на. Тиимэһээ уласхоорондын ба[й]далые шангадуулха гэһэн энэ ш[э]нэ һэдэлгые болюулхын тулада р[е]золюциин проектые ООН батал[ха] ёһогүй. Венгридэ эсэргүү хэгдэ[һэн] хорото ябуулгые болюулхаар б[о]лоо гэжэ советскэ делегациие то[л]гойлогшо үгынгөө түгэсхэлдэ онс[о]лон тэмдэглээ.

ФРГ-дэ байдаг советскэ посольстводо зэрлиг муухай добтолго хэгдэбэ

БОНН, январиин 9. (ТАСС). ФРГ-дэ байдаг советскэ посольстводо январиин 7-ной һүни добтолго хэгдэһэн байгаа. Бүлэг бандидууд автомашинануудаар ерэжэ, посольствын байшангай, мүн тэрээнтэй зэргэлээд байдаг клубай сонхонуудай шэлыень шуулуугаар тэһэ шэдээ. Добтолгын боложо дүүрээд, 40 минута үнгэрһэн хойно советскэ посольствын байшангай хажууда полицынхид бии болобо. Иигэжэ хожомдоһониинь ехэ гайхалтай байна.

Хэһээгдээгүйдөө урмашаһан бандидууд үглөө һүнийнь дахин добтолжо, клубай байшангай хэды сонхынь шэлые баһа тэһэ сохёо.

Советскэ Союзда эсэргүү номнол мүнөө Баруун Германида багахаанаршье замхангүй хэгдэнэ. Дээдэ тушаалтай хүнүүд, тэрэ тоодо министрнүүдшье энэ номнолдо эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тиимэһээ[н] ФРГ-дэ байдаг СССР-эй посольстводо хэгдэһэн добтолго ямаршье шалтагаангүйгөөр тохёолдоһон ушар гэжэ хаража болохогүй. Эн[э] хадаа ФРГ болон Советскэ Со[юз] хоёрой хоорондын харилсаае му[у]ха гэжэ оролдодог хүсэнүүд[эй] үйлэдэһэн хэрэг мүн.

СССР-эй хэрэгүүдээр ФРГ-[дэ] байдаг Саг зуурын этигэмжэ[тэ] С. М. Кудрявцев Гадаадын хэр[э]гүүдэй федеральна министерствы[н] статс-секретарь Хальштейн гэгш[э]тэй уулзажа, буруушаалга мэдү[үл]лээд, добтолго эмхидхэгшэдые бо[]лон тэрээндэ хабаадагшадые ха[]рюусалгада хандуулхыень, мүн со[]ветскэ посольствын, тэрэнэй хүдэ[л]мэришэдэй аюулгүйе хангахыень эриһэн байна.

Боксоор городой түрүү һуури эзэлхын түлөө

Боксоор городой түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн январиин 7—9-нэй үдэрнүүдтэ Улан-Удэдэ боложо дүүрэбэ. Мүрысөөндэ «Буревестник—1», «Буревестник—2», «Локомотив», «Байкал», «Звезда» болон бусад спортивна бүлгэмүүдэй спортсменүүд 15—16 наһанай хүбүүд, 17—18 наһанай эдиршүүл, мүн эрэшүүл хабаадалсаа.

Энэ мүрысөөн урда жэлнүүдтэ орходоо спортивна дээдэ хэмжээндэ үнгэржэ, манай боксернуудай хаба шадабариин һайжарһаниие гэршэлэн харуулба. Жэл ерэхэ бүри эрхим һайн боксернууд Бурят-Монголдомнай олошоржол байна.

Эгээн түрүүлэн 15—16 наһанай хүбүүд ринг дээрэ гараба. Үсэд шангаар тулалдаһанай һүүлээр хүнгэн бэетэйшүүлэй дундаһаа Сироткин («Локомотив»), Ринчинов (горОНО) гэгшэд илалта туйлажа, боксоор 1957 оной Улан-Удэ городой чемпионой хүндэтэ нэрэзэргэдэ хүртэһэн байна.

Эдиршүүлэй мүрысөөндэ хүнгэншэг бэетэйшүүлэй дундаһаа Н. Манзырев, Мамилов (горОНО), дунда бэетэйшүүлһээ Максимов (горОНО) гэгшэд түрүү һууринуудые эзэлээ.

Эрэшүүлэй мүрысөөндэ бүри хүнгэн бэетэй боксернууд Цыренжапов (зооветинститут). Лайдапов (пединститут) хоёрой тулалдаан ехэ һонирхолтойгоор үнгэрөө. Республикын чемпион байһан нэгэдэхи разрядай боксер Цыренжапов түрүүшын хоёр раундые һайн ябажа үнгэргэбэшье, һүүлшынгээ раундда очкогоороо булигдаһан дээрэһээ нэгэдэхи һууряа Лайдаповта алдаба. Хүнгэншэг бэетэйшүүлэй дундаһаа 1956 оной городой чемпион байһан гурбадахи разрядай боксер Владимир Николаев (зооветинститут) дахинаа чемпион болоһон байха юм. Дунда бэетэйшүүлһээ В. Шулунов (зооветинститут), хүнгэншэг бэетэйшүүлһээ Неуступов («Локомотив»), хүндэ бэетэйшүүлһээ Посохов («Локомотив») гэгшэд түрүү һууринуудые эзэлээ.

Эрэшүүлэй дундаһаа командна түрүү һуурие «Буревестник» гэжэ спортивна обществын боксернууд эзэлээ. Эдиршүүлэй дундаһаа горОНО-гэй спортивна һургуулиинхид, хүбүүдэй дундаһаа баһал горОНО-гэй спортивна һургуулиин командануудаа түрүү зэргэдэ гараһан байна.

Һүүлээрнь мүрысөөндэ һайн амжалтануудые туйлаһан командануудаа, спортсменүүдтэ физкультура ба спортын республиканска комитедэй дипломууд ба шангууд барюулагдаба.

Р. Цыдыпов.

Жэлэй дүн гаргалгада

Колхозуудай шалгалтын комиссинууд

Колхозуудай правлениин болон тушаалта хүнүүдэй ажал-ябуулгые хамтын хиналтада табиха хэрэгтэ шалгалтын комиссинуудай хүдэлмэри ехэхэн удхашанартай.

Шалгалтын комиссинууд ажалаа түсэбэй ёһоор, нэгэ жэгдэ ябуулха, квартал бүхэндэ шалгалта хэхэеэ эртээнһээ түсэблэхэ, шалгаха зүйлнүүдые, комиссиин гэшүүдэй хэниинь шалгалта хэхэб гэжэ хараалха ёһотой.

Кладовой болон касса шалгалтаар шалгалтын коммиссинууд ажалаа хизаарлаха бэшэ, харин, ажалта үдэрэй зүбөөр гаргашалагдаһаниие, хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушааха уялгын, мүнгэнэй түлбэриин, мүн орошогаргашын сметын дүүргэлтые шалгажа байха зэргэтэй.

Шалгалтын дүнгүүдые правлениин заседани дээрэ хэлсэжэ, элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые яажа усадхаха тухай хэмжээ абаха шухала.

Элдэб ушар шалтагаантайгаар хороһон зөөри хогшолые гаргашалагдаһанда тоолохо асуудалые шиидхэлгэ шалгалтын комиссиин бэрхэшээлтэй ажал болоно. Энээниие болгоомжотойгоор шиидхэжэ, хамтын ажахын ашаг туһын талые харалсаха хэрэгтэй. Шалгалтын олонхи комиссинууд эдеэ хоолой дутаһан зүйлнүүдые гаргашалгада тоолоходоо, бэлэдхэлэй организацинуудта хэрэглэгдэдэг нормые колхозойнгоо эрхэ байдалтай таарулан хэрэглэдэг юм. Энэнь таарамжатай.

Шалгалтын актнуудые баримталан, колхозой хамтын суглаанай оруулһан һанамжын, тогтоолой дүүргэлтые шалгалтын комиссинууд наринаар хинан шалгажа байха ёһотой. Элирүүлэгдэһэн дутуу дунданудай гүйсэд усадхагдахада лэ шалгалтын комисси өөрынгөө уялга дүүргэхэ байна.

Хүдөө ажахын продуктнуудай, мүнгэ зөөриин дуталдажа байһаниие элирүүлжэ, зүб тобшолол хээд, һанамжаяа хэлээд, дутаһан юумые бодото гэмтэй хүнүүдтэ тохобошье, тэрэнэйнгээ дүүргэлтын хойноһоо саг үргэлжэ хиналта хэдэггүй дээрэһээ хамтын зөөриие үригшэд хэһээгдэнгүй, колхозой хохидол заримдаа түлэгдэнгүй үлэшэдэг байна. Тиимэһээ абтаһан шиидхэбэриин дүүргэлтые шалгалтын комисси хододоо хинан шалгажа байха зэргэтэй.

Колхозой шалгалтын комиссинууд шиидхэбэриингээ дүүргэлтые бэшэжэ байха тусхай дэбтэртэй болохо ёһотой. Энэ дэбтэр соо элирүүлэгдэһэн дутуу дунданууд болон тэрэниие усадхаха дурадхалнуудые дүүргэлтын болзор бэшэгдэжэ байха юм. Дутагдалнуудай усадхагдаха бүринь дурадхалай дүүргэлтые үнэмшэлһэн документнүүдэй номер ба нэрыень һара ба үдэрыень энэ дэбтэртэ шалгалтын комиссиин гэшүүд бэшэхэ ёһотой.

Колхозуудай жэлэй тоосоо гаргаха, тоосоото ба тоосоото-һунгалтын суглаануудта бэлэдхэхэ харюусалгата үеын ерэжэ байхада, шалгалтын комиссинууд мүнгэ ба продуктнуудые зүбөөр хубаалгые, жэлэй тоосооe зүбөөр хэлгые илангаяа наринаар шалгаха ёһотой байна. Жэлэй тоосооной хэгдэһэниие шалгахадаа таряанажалһаа, малажалһаа, огородһоо ба ажахын бусад һалбаринуудһаа ороһон мүнгэн олзо зүбөөр харуулагдана гү гэжэ шалгалтын комисси тодорхойлхо байна. Тиихын тула жэлэй тоосооной мэдээнүүдые продукциин, мүн мүнгэнэй ба натуральна олзо доходой орошые тэмдэглэһэн дэбтэртэй сасуулжа үзэхэ хэрэгтэй.

Мүн шэнэ жэлэй эхиндэ колхоздо бии байһан адуу малай тоо толгой инвентаризациин дүнтэй тааралдана гү, мүнгэнэй ба натуральна олзо доход зүбөөр хубаагдаа гү, орошогаргашын смета ямараар дүүргэгдээб, хамтын фондодо оруулагдаха продукци болон мүнгэнэй талаар хүдөөажахын артелиин Устав хазагайруулагдана гү, колхоз гүрэнтээ, договорой ёһоор МТС-тээ тоосоо гү гэхэ мэтын асуудалнууд элирүүлэгдэхэ юм.

Энээнһээ гадна, эмхи зургаануудтай, хүнүүдтэй, мүн колхозойнгоо гэшүүдтэй гүйсэд тоосоһониие, ажалта үдэртэ хубаагдаха эдеэ хоолой зүйлнүүд болон мүнгэнэй, үбһэ тэжээлэй, үрэһэ хүрэнгын хэды шэнээн бии байһаниие элирхэйлхэ шухала.

В. Пластинин, БМАССР-эй Хүдөө ажахын министерствын колхозно эмхидхэлэй таһагые эрхилэгшэ.

★ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД★

✪ Ханойдо Вьетнамай студентнэрэй Союзай съезд боложо дүүрэбэ. 1956 ондо Союзай хэһэн ажал хүдэлмэриие, 1957 оной зорилгонуудые делегадууд зүбшэн хэлсээ. Студентнэрэй эб нэгэдэлые бэхижүүлхыень, ДРВ-гэй арадай-демократическа байгуулалтые хамгаалхыень, ороноо нэгэдүүлхын түлөө хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсахыень бүхы студентнүүдые съезд абаһан тогтоол соогоо уряалба.

✪ Юумэнэй үнэ сэнгэй улам дээшэлжэ байһан дээрэһээ, салин хүлһэ дээшэлүүлхын түлөө Англиин ажалшад улам эршэмтэйгээр тэмсэнэ. Лондоной шофернууд болон кондукторнууд Лондоной транспортын управленитэй үни удаан хэлсээ хэжэ, салин хүлһөө 5 процентээр ехэ болгуулаа гэжэ Рейтер агентство мэдээсэнэ.

✪ Италиин коммунистическэ партиин хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөн боложо, партиин Центральна Комитедэй пленумые январиин 14-дэ зарлаха гэһэн шиидхэбэри абтаа. Хүдөө ажахын байдал тухай, гүйраншалгатай тэмсэхэ тухай, 1957 ондо партбиледүүдые һэлгүүлхэ ба партида шэнэ гэшүүдые абаха тухай болон бусад асуудалнуудые пленум зүбшэхэ юм.

✪ Швециин нефтяной компанинууд мазут болон бензинэй үнэ сэнгые январиин 8-да баһа дахин дээшэлүүлбэ. Египедтэ эсэргүү англо-франко-израильска добтолгын эхилһэнһээ хойшо үнгэрһэн богонихон саг соо мазут болон бензинэй сэн гурбадахяа дээшэлүүлэгдэхэнь.

✪ Азорско аралнууд дээрэхи сэрэгэй базануудые хэрэглэхэ тухай Португалитай США-гэй 1951 ондо баталһан хэлсээнэй болзорынь 1956 оной сентябрьда хүсөө. Гэбэшье, Холбоото Штадууд энэ хэлсээе үшөө нэгэ жэлээр хойшолуулаа.

✪ ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Президиумэй шиидхэһэнэй ёһоор, мартын нэгэн Германска Демократическа Республикын арадай национальна армиин һайндэр гэжэ соносхогдобо.

✪ Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн федерациин, Парижда байдаг типографида Франциин полицынхид добтолго хээ.

Хойто Америкын болон Французска Баруун Африкадахи байдалые шэнжэлһэн хэдэн номууд хуряажа абтаа.

✪ Һүүлэй хоёр һарада социалистическэ оронууд Венгридэ эд зөөреэр, мүн мүнгөөр ехэ туһаламжа үзүүлээ. Ахадүү оронуудһаа 6220 вагон эдеэ хоол Будапештдэ мүнөөдэр хүрэтэр абтаад байна. Эдээнэй 4284 вагониинь Советскэ Союзһаа эльгээгдээ.

Хитад 30 миллион түхэригэй туһаламжа Венгридэ үзүүлээ.

Вьетнамай Демократическа Республика эдеэ хоол, эд бараагаар туһаламжа түргэн үзүүлхын тулада. Румыниһаа 3 миллион түхэригэй юумэ абажа Венгридэ үгөө.

Редакторай орлогшо **О. ГОМБОЕВА**

Адрес редакции: г. Улан-Удэ. Ленина. 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора— 32 74, отв. секретаря — 27-37. отделов: партийной жизни. сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37 32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00320. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 36